

**SAARDE VALLA
KONSOLIDEERIMISGRUPI
2023. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANNE**

Aruandeaasta algus	01.01.2023
Aruandeaasta lõpp	31.12.2023
Avaliku sektori üksus	Saarde Vallavalitsus
Registrikood	75033454
Tänav	Nõmme 22
Linn	Kilingi-Nõmme
Vald	Saarde
Postiindeks	86304
Maakond	PÄRNUMAA
Telefon	+372 449 0135
Faks	+372 449 0164
e-posti aadress	info@saarde.ee
Veebilehe aadress	www.saarde.ee
Audiitor	Audest Audiitorteenuste OÜ
Põhitegevus	omavalitsuse tegevus hooldusraviteenus vee - ja kanalisatsiooniteenus

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Konsolideeritud bilanss	22
Konsolideeritud tulemiaruanne.....	23
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	24
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	25
Eelarve täitmise aruanne konsolideeriva üksuse kohta	26
Lisa 1 Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud	34
arvestuspõhimõtted	34
Lisa 2 Konsolideerimisgruppi kuuluvad üksused.....	39
Lisa 3 Raha.....	39
Lisa 4 Maksunõuded ja maksutulud.....	40
Lisa 5 Muud nõuded ja ettemaksed	40
Lisa 6 Varud.....	40
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud.....	41
Lisa 8 Materiaalne põhivara.....	41
Lisa 9 Muud kohustised ja saadud ettemaksed	43
Lisa 10 Tingimuslikud kohustised.....	44
Lisa 11 Laenukohustised.....	44
Lisa 12 Saadud toetused.....	45
Lisa 13 Kaupade ja teenuste müük.....	46
Lisa 14 Muud tulud	47
Lisa 15 Tööjõukulud.....	47
Lisa 16 Majandamiskulud	48
Lisa 17 Antud toetused.....	48
Lisa 18 Muud tegevuskulud.....	50
Lisa 19 Tehingud seotud osapooltega	51
Lisa 20 Bilansipäevajärgsed sündmused	51
Lisa 21 Konsolideerimata finantsaruanded	52
Konsolideerimata bilanss.....	52
Konsolideerimata tulemiaruanne	53
Konsolideerimata rahavoogude aruanne	53
Konsolideerimata netovara muutuste aruanne.....	54
Lisa 22 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta.....	54
Allkirjad majandusaasta aruandele.....	60

Tegevusaruanne

Saarde vald asub Pärnumaa kaguosas. Uued piirid sai vald 2017. aasta 15.oktoobril toimunud kohalike omavalitsuste valimiste tulemusel, kui ühinesid Saarde ja Surju vald. Valla keskus asub Kilingi-Nõmmes. Saarde valla pindala on 1065 km².

Saarde vald jaguneb asulateks, milleks on vallasisene linn Kilingi-Nõmme, Tihemetsa alevik ja 36 küla. Vallakeskuse kaugus Pärnust on 40 km, Viljandist 50 km, Valgast 100 km. Valla naabriteks on Häädemeeste vald ja Pärnu linn Pärnumaal, Mulgi ja Põhja-Sakala vald Viljandimaal ning lõunas Läti Vabariik.

1)Vallavanema pöördumine

Käesolev majandusaasta aruanne on koostatud Saarde valla 2023. aasta tegevuste, majanduslike näitajate ja elukeskkonna arengute kohta.

Saarde Vallavolikogu võttis Saarde valla 2023. aasta eelarve vastu 09.02.2023 ja I lisaeelarve võeti vastu 19.10.2023.

Saarde vallavalitsus korraldab vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele kohalike avalike ülesannete täitmist, mille eesmärk on pakkuda vallakodanikele elutervet keskkonda, kus on saadavad ettenähtud ja vajalikud avalikud teenused.

Möödunud aastal suurematest investeeringutest valmis Saarde valla jäätmejaam ja teostati energiatõhususe programmi raames SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse hoone renoveerimine. Energia säästmiseks vahetati välja Surju koolis kõik valgustid ja üle valla 200 tänavavalgustuse lampi. SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus ja Surju Hooldekodu "Videvik" said toimepidevuse tagamiseks hoonetele elektrigeneraatori ühendamise valmiduse koos generaatoritega ja vallavalitsuse hoone elektrigeneraatori ühendamise valmiduse. Energiatõhususe tõstmiseks paigaldati Kilingi-Nõmme Lasteaed "Krõll" päikesepaneelid, mis aitavad vähendada kulutusi elektrienergiale.

2024. aastal suuremaks investeeringuks on planeeritud Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi koolihoone rekonstrueerimine, mis planeeritult peaks algama mai kuus ja lõppema 2025. aasta sügisel. Elektrienergia kokkuhoiu saavutamiseks jätkame tänavavalgustuse lampide väljavahetamisega, eelkõige Kilingi-Nõmme linna tänavatel.

Olulisel kohal on omavalitsuse kriisivõimekuse suurendamine, mille käigus on planeeritud kerksuskeskuste ja evakuatsioonikohtade nõuetele vastavaks viimine. Koostöös päästeametiga viime läbi personali väljaõppe koos praktilise harjutusega.

Koostöös kogukonna töögrupi liikmetega töötame välja ja kujundame valda tutvustavate infotahvlite sisu ning kaardistame valla vaatamisväärsused. Töögrupi eestvedamisel toimuvad kohtumised valla ettevõtjatega, et selgitada välja nende ootused ja nägemused valla turismielu korraldamisel.

2024.aastal viime ellu volikogu poolt kinnitatud valla arengukava tegevuskavast, eelarvest tulenevaid ülesandeid ja tagame seadusest tulenevate teenuste kättesaadavuse ning toimimise valla kodanikele. Kõige suurema investeeringu eesmärk on anda kaasaegsed õppimise ja õpetamise võimalused Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis ning ühtlasi saavutada kokkuhoid halduskuludelt.

2) Konsolideerimisgrupi koosseis

Käesolev majandusaasta aruanne on koostatud konsolideerimisgrupi kohta, kuhu kuuluvad järgmised üksused:

Saarde Vallavalitsus - konsolideeriv üksus

Allüksuse nimetus

1. Vallavalitsus
2. Kilingi-Nõmme Spordihoone
3. Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskus
4. Kilingi-Nõmme Muusikakool
5. Kilingi-Nõmme Raamatukogu
6. Surju Raamatukogu
7. Kilingi-Nõmme Klubi
8. Tali Seltsimaja
9. Surju Rahvamaja
10. Saarde Valla Huvikeskus
11. Lasteaed "Krõll"
12. Kilingi-Nõmme Gümnaasium
13. Surju Kool
14. Surju Hooldekodu Videvik

Konsolideeritud üksused

1. Saarde Kommunaal OÜ - Saarde valla osalus 100%
2. Kilingi-Nõmme Tervise-ja Hoolduskeskus SA – asutaja ainuisikuliselt Saarde vald

3) Konsolideerimisgrupi tähtsamad finantsnäitajad

(tuhandetes eurodes koma kohaga)

	2023	2022	2021	2020	2019
Bilansi näitajad					
Varad aasta lõpus	21969,2	20655,4	21128,6	20031,5	20074,8
Kohustised aasta lõpus	4613,3	3673,3	3412,2	3214,1	2648,0
Netovara aasta lõpus	17355,9	16982,1	17716,4	16817,4	17426,8
Tulemiaruande näitajad					
Tegevustulud	11303,7	9198,6	9556,6	8171,0	8135,0
Tegevuskulud	11049,8	9907,5	8692,9	8767,6	8273,5
Tulem	152,7	-734,9	846,1	-614,4	-158,2
Muud näitajad					
Põhivarainvesteeringute maht	1988,2	428,4	2273,9	408,6	760,3
Maksevõimekordaja*	0,9	0,8	0,7	0,9	1,0
Lühiajaline maksevõime**	1,32	1,28	1,19	1,09	1,36
Kohustiste osakaal varadest	21,0%	17,8%	16,2%	16,0%	13,2%
Laenukohustuste osakaal varadest	15,2%	12,5%	10,4%	7,6%	8,7%
Piirmäärade täitmine arvestusüksuse konsolideeritud					

Saarde valla 2023.a.
majandusaasta aruanne

näitajate alusel					
Põhitegevuse tulem***	935,2	276,6	635,8	629,0	609,3
Netovõlakoorumus****	2141,3	1581,4	1370,4	737,7	807,2
Piirmäärade täitmine arvestusüksuse konsolideerimata näitajate alusel					
Põhitegevuse tulem***	670,2	163,2	587,3	624,4	708,5
Netovõlakoorumus****	2613,1	1794,8	1481,5	988,8	977,8

*Maksevõimekordaja – likviidsed varad (kassa, pank)/lühiajalised kohustised

**Lühiajaline maksevõime – käibevara/lühiajalised kohustised

***Põhitegevuse tulem – põhitegevuse tulude ja kulude vahe, täpsem arvestusmetoodika on kehtestatud vastavalt KOFS § 32 lõikele 4 rahandusministri määrusega; piirmäär on vastavalt KOFS § 33 null (ei tohi olla negatiivne)

****Netovõlakoorumus – KOFS § 34 alusel arvestatud kohustuite ning KOFS §36 alusel arvestatud likviidsete varade vahe, täpsem arvestusmetoodika on kehtestatud vastavalt KOFS §32 lõikele 4 rahandusministri määrusega; piirmäär on 60% põhitegevuse tuludest

Varad on suurenenud võrreldes eelneva perioodiga 1313,8 tuhande euro võrra, kusjuures käibevarad on suurenenud 258,7 tuhande euro võrra ning põhivarade maksumus 1055,1 tuhande euro võrra.

Käibevaradest on suurenenud likviidsed varad, maksunõuded ja muud nõuded ja ettemaksed kokku 263,5 tuhande euro võrra. Varud on vähenenud 4,8 tuhande euro võrra.

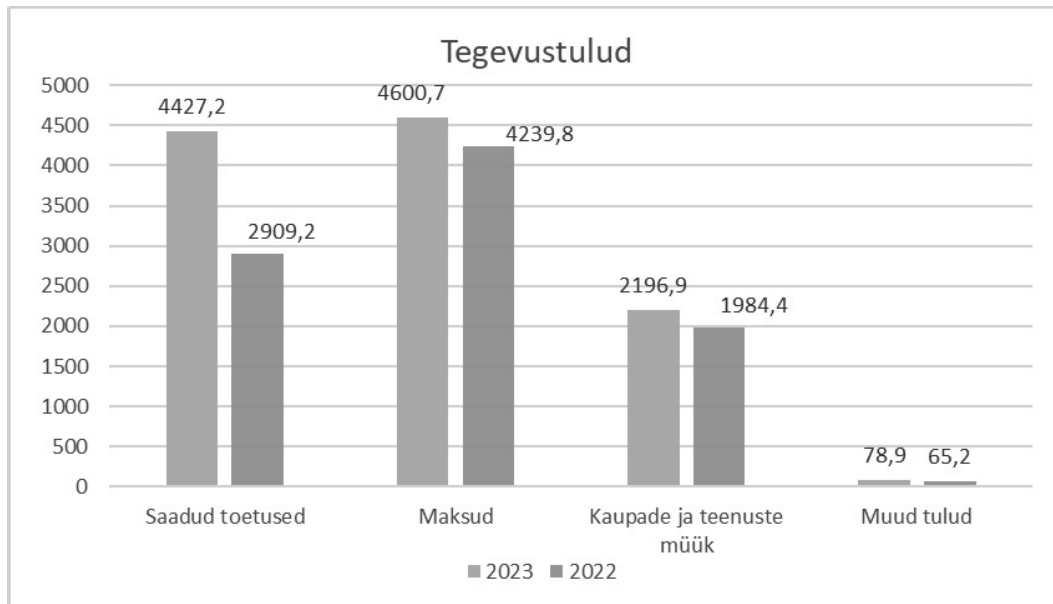
Soetuste ja parenduste arvelt on põhivarad kasvanud 1988,2 tuhande euro võrra, ümberhinnatud on varasid 221,1 tuhande euro eest. Amortisatsiooni, mahakandmiste ja müügi arvelt on varad vähenenud 1154,2 tuhande euro võrra.

Kohustised on suurenenud 940,0 tuhande euro võrra. Lühiajaliste kohustiste osa on suurenenud 156,0 tuhande euro võrra. Lühiajalised laenukohustised vähenesid 15,4 tuhande euro võrra. Suurenesid võlad töövõtjatele, tarnijatele, muud kohustised ja saadud ettemaksed 171,4 tuhande euro võrra. Pikaajaliste laenukohustiste osa suurenes kokku 784,0 tuhande euro võrra seoses uue laenu ja kapitalirendikohustise võrra.

Netovara suurenes 373,8 tuhande euro võrra. Netovara muutust on mõjutanud eelkõige positiivne aruandeaasta tulem 152,7 tuhat eurot ja varade ümberhindlus summas 221,1 tuhat eurot.

Tulemiaruaande näitajatest annavad ülevaate alljärgnevad graafikud:

Tegevustulud:

Tulemiaruaruande näitajatest on tegevustulud kasvanud võrreldes eelneva perioodiga 2105,1 tuhande euro võrra, s.o. 22,9%.

Maksutulude laekumine suurenes eelneva perioodiga võrreldes 360,9 tuhande euro võrra s.o 8,5%. Füüsilise isiku tulumaksu laekumise kasvuprotsent oli 9,2. Tulumaksu parem laekumine on seotud palgakasvuga.

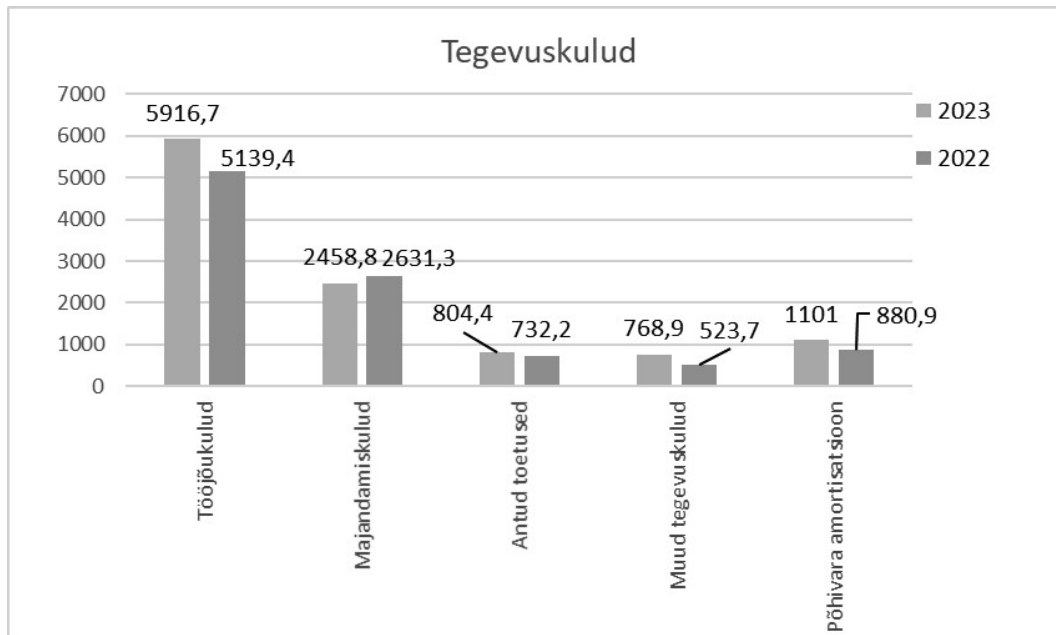
Maksutulude osa tegevustuludes moodustab 40,7% (eelneval perioodil 46,1%).

Kaupade, teenuste müük suurenes 212,5 tuhande euro võrra. Nimetatud tulugrupis moodustavad tulud tervishoiust 47,3%, sotsiaalalialased tulud 18,3%, tulud elamu- ja kommunaalmajandusest 15,2% ja tulud haridusest 12,6%. Tulud majandusest, kultuuri- ja spordialasest tegevusest, riigilõivudest moodustavad kokku 6,6%.

Toetuste osa on suurenenud 1518,0 tuhande euro võrra, s.o. 52,2%. Toetused põhivara sihtfinantseerimiseks suurenesid 799,0 tuhande euro võrra.

Muude tulude osa suurenes 13,7 tuhande euro võrra keskkonnakasutusest laekuvate tulude enamlaekumisest.

Tegevuskulud:

Tegevuskulud on suurenenud võrreldes eelneva perioodiga 1142,3 tuhande euro võrra s.o 11,5%.

Kulude struktuuris on jätkuvalt suurima osatähtsusega tööjõukulud, moodustades 53,5%. Võrreldes eelneva aruandeperioodiga on tööjõukulud suurenenud 15,1%. Enim, 20,8%, tõusid tööjõukulud hariduse valdkonnas. Majandamiskulude osa on eelneva aruandeperioodiga võrreldes vähenenud 6,6%. Seoses energiahindade mõningase langusega on vähem kulutatud kinnistute ja rajatiste ülalpidamiseks. Enam on kulutatud aga toiduainetele, õppevahenditele, meditsiini- ja hügieenikuludeks, sotsiaalteenustele ning administreerimiskuludeks. Põhivara amortisatsioon suurenes 25,0% võrra. Alla 10,0 tuhande euro maksumusega varade eeldamine põhivaradest tekitas lisakulu 187,8 tuhande euro eest. Muud tegevuskulud suurenesid eelneva perioodiga võrreldes 245,2 tuhande euro võrra ja seda põhiliselt põhivarade käibemaksukulude tõttu. Antud toetuste osa on suurenenud eelneva aruandeperioodiga võrreldes 72,2 tuhande euro võrra, sh. sotsiaaltoetusi on makstud enam 53,0 tuhat eurot.

Kuna tegevustulud on olnud suuremad kui tegevuskulud, on aruandeaasta tegevustulem positiivne.

Maksevõimekordaja on võrreldes eelneva perioodiga suurenenud ja on perioodi lõpuks 0,9. Hindamisskaalal on maksevõimekordaja näitaja üle 0,9 hea.

Lühiajaline maksevõime näitab, kui palju on käibevara lühiajaliste kohustuste ühe rahaühiku kohta. Nimetatud näitaja on tõusnud 1,28lt eelneval perioodil 1,32ni aruandeaastal. Tänapäeval peetakse heaks näitajaks vähemalt 1,6.

Kohustuste osakaal varadest näitab kui suurt osa varadest finantseeritakse laenatud vahenditega. Meil on nimetatud näitaja 21,0%.

Laenukohustuste osakaal varadest on aruandeperioodil suurenenud 15,2%ni, peamiselt uute laenukohustuste soetamisega.

Põhitegevuse tulem vastab nii aruandeaastal kui ka eelneval perioodil KOFS-is sätestatud nõuetele (ei tohi olla negatiivne), seda nii konsolideeritud kui ka konsolideerimata näitajate alusel.

Netovõlakoormus võib aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Konsolideeritud näitajate alusel on netovõlakoormus aruandeaastal 20,6% ja eelneval perioodil 17,5%. Konsolideerimata näitajate alusel on netovõlakoormus aga aruandeaastal 29,0% ja eelneval perioodil 23,1%. Piirmääraks on 80%.

4) Ülevaade üldisest majanduskeskkonnast

Rahandusministeeriumi kevadise majandusprognoosi järgi langes Eesti majandus 2023.aastal 3% ja seejuures langes suure osa tegevusalade lisandväärtus. Eesti ettevõtete ja majapidamiste kindlustunne on väike, kuid viimastel kuudel on mõnes sektoris olnud ka kindlustunde paranemise märke. Selle aasta kokkuvõttes jääb majanduse reaalne maht enam-vähem 2023.aasta tasemele, kuid majandus pöördub aastases võrdluses kasvule selle aasta teises pooles, kui peaksid paranema nii välisnõudlus kui ka majapidamiste tarbimisvõimalused. 2025.aastaks on oodata 3,3%list majanduskasvu.

Viimastel kuudel on ettepoole vaatavd indikaatorid viidanud maailmamajanduse mõningasele taastumisele. Eesti peamiste eksporditurgude ekspordi ja impordi prognoosid viitavad järkjärgulisele paranemisele aasta teises pooles, mida toetab intressimäärade langetamise ootus. Tugevnev välisnõudlus võimaldab ka Eesti eksportival tööstusel kasvurajale pöörduda.

Töötus kasvab, kuid töötuse suurt hüpet tõenäoliselt ei järgne. Arvestades majanduslangust, võib tööturu olukorda pidada rahuldavaks. Töötajate arv on langenud alates 2023.aasta keskpaigast ning töökohtade langus on olnud suurim tööstuses ja ehituses. 2024.aastaks langeb hõivatute arv 0,3% võrra ja tööpuudus kasvab mõõdukalt. Tööpuudus stabiliseerub aastaks 2028 oma normaaltasemele 6% lähedusse. Palgakasv aeglustub tänavu, kuid püsib vaatamata nõrgale majanduskasvu väljavaatele siiski suhteliselt kiire. Alates 2025.aastast kasvab keskmine palk nominaalse majanduskasvuga sarnases tempos.

Eratarbimine peaks 2024.aastal kasvule pöörduma. Palgakasv taandub 2024.aastal küll 6% juurde ja on järgmistel aastatel 5% lähedal, kuid see on märgatavalt kiirem hinnakasvust. Alates 2024.aasta teisest poolest hakkavad oodatavalt vähenema ka laenuintressimaksed, mis jätab majapidamistele rohkem raha muudeks kulutusteks. 2024.aasta kokkuvõttes jääb tarbimise kasv veel tagasihoidlikuks, kuid kiireneb 2025.aastast oluliselt.

Investeeringud on kahanenud juba kaks aastat järjest ja väike langus võib jätkuda ka 2024.aastal. Energiahindade alanemine ja sisemaise hinnasurve järkjärguline taandumine hoiab inflatsiooni aeglustumistrendil. Energiahinnad pöörduvad langusesse ja lähikuudel jätkub ka toiduainete hinnatõusu järkjärguline pidurdumine. 2024.aasta tarbijahindade kasvuprognoos on 3,4%. Järgmistel aastatel aeglustub inflatsioon veelgi.

Käesoleva ja järgnevate aastate eelarvepositsioon on tugevalt mõjutatud eelarvestrateegia veel jõustumata otsustest. Eelarvepuudujääk suureneb sel aastal 1,4 miljardi euroni ehk 3,5%ni SKPst ning järgmisel aastal 5,3%ni SKPst.

Valitsussektori võlakooormus kasvab suurenenud defitsiidi tulemusel sel aastal 22,6%ni SKPst ja jõuab 2028.aastaks 35,9%ni SKPst.

5) Ülevaade arengukava täitmisest

Saarde vald on turvaline, puhta ja metsarikka looduskeskkonnaga piirkond, väärtustatud geograafilise ja kultuuritraditsioonide omapäraga. Kohalikeks olulisteks ressursideks on metsa, põllumaa ja vastava tööjõu olemasolu. Valla üldplaneeringus on reserveeritud maid ettevõtluse arendamiseks. Ettevõtluse arendamist ja mitmekesistamist takistavateks teguriteks on hõre asustus ning riiklikud loodus- ja keskkonnavalused piirangud.

Elanike arv 31.12.2023. aasta seisuga oli 4381, neist lapsi 721, tööealisi 2526 ja eakaid 1134. Võrreldes sama perioodiga aasta tagasi on elanike arv vähenenud 124 inimese võrra.

2023. aastal on registreeritud 21 sündi ja 74 surma, mis näitab, et iive on negatiivne. Vallast on lahkunud mujale 344 inimest ja saabunud 295. Aadressandmete korrigeerimise tõttu on elanike arv vähenenud 22 võrra.

2023. aasta detsembri lõpu seisuga oli ametlikult registreeritud töötuid 180, neist vanuses 25-54 eluaastat 111, 55+ eluaastat 44, ülejäänud on nooremad kui 25. 2022. aasta lõpu seisuga oli registreeritud töötuid 193.

Saarde Vallavalitsuse kui omavalitsusüksuse peamiseks ülesandeks on tagada kvaliteetne kohalik elu- ja majanduskeskkond, elanikele vajalikud ja kättesaadavad avalikud teenused, olla koostöö ja partnerlussuhete tingimuste looja, toetaja ning eestvedaja.

Esimene strateegiline eesmärk võtab kokku tegevusvaldkonnad, mida inimene elukaare jooksul oma arenguks ja eneseteostuseks vajab.

1. Inimest väärtustava elukeskkonna arendamine

Arenguvaldkonnad:

- Alus-, põhi-, gümnaasiumiharidus ja huviharidus
- Noorsootöö
- Sotsiaalvaldkond ja esmasaastandi tervishoid
- Ettevõtlus
- Seltsitegevus, kultuur ja sport
- Turvalisus

Omavalitsus peab korraldama koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, spordibaaside, hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist.

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis on 334 õpilast, sh Ukraina õpilasi 12. Õpilaskodus elab 36 õpilast. Lisaks lihtsustatud õppekavale on rakendatud toimetuleku õppekava.

Töötab 21 klassikomplekti, 1 väikeklass, väikegrupid, 1:1 õppetunnid ja toimetuleku klass. Täistööajaga on 31 ja osalise koormusega 4 aineõpetajat, tugispetsialiste 5, tugistruktuurides 8 ametikohta ning halduspersonali hulgas 13 töötajat.

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi visioon on olla avatud, õppijaid toetav kogukonnakool, mis loob võimalused õpilaste arenguks. Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi missiooniks on igast õpilasest lähtuvas ja arengut toetavas keskkonnas panustada igakülgset toimetuleva elutervete põhimõtetega inimese kujunemisse.

Kooli õpilaste arv on arengukavades kavandatuga võrreldes pisut suurem. Planeeritud arv õpilasi on gümnaasiumiastmes ning viimased aastad on toimunud gümnaasiumiastmesse vastuvõtt konkursiga. Õpilaste arvu kasvu toetab õpilaskodu olemasolu ning Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt tellitavad riiklikult toetatavad õpilaskodu kohad (7 kohta).

Järjepidevalt ja tulemuslikult töötavad tugistruktuurid ning seeläbi on kasvanud hariduslike erivajadustega õppijatele suunatud riiklik sihtotstarbega toetus. Hariduslike erivajadustega õppijatega töötavad 4 tugispetsialisti.

Õpilaskodu, pädevad õpetajad, suurepärased spordi- ja huvitegevuse võimalused ning kogukondlik turvalisus on toonud õppijaid Kilingi-Nõmme 12-st erinevast omavalitsusest ja 7-st maakonnast. Väga head võimalused valikainete kaudu õppijate personaalse õpitee kujundamisel, teadlikult kooli põhiväärtustest lähtuvad õppekäigud ning huvitegevus, õppijate, sh õpetajate, igakülgset arengut toetavad otsused, on märkimisväärselt mõjunud koolikultuuri arengule.

2023.aastal mõjutasid kooli majandustegevust enim järgmised tegurid:

- rekonstrueerimise kavatsusest tulenev äärmine säästlikus ning kogu remonditegevuse peatamine;
- hinnatõusud, eriti toitlustamisega seonduvad;
- külm sügisperiood ja suured kulud energiakandjatele;
- UA õpilaste koolitamiseks ja HEV õpilaste toetamiseks summade muutused;

Aruandeaastal suuremaid soetusi ei tehtud, tagati õppe- ja kasvatustegevuseks vajalik töö- ning õpikeskkonna toimimine.

Sihtsuunitlusega vahendeid saadi Eesti Kooriühingult, Eesti Rahvatantsu- ja Rahvamuusika Seltsilt, Haridus- ja Teadusministeeriumilt, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt, Pärnumaa Omavalitsuste Liidult ja Rahandusministeeriumilt.

Surju Kool on ühe asutusena tegutsev põhikool ja koolieelne lasteasutus. Põhikool võimaldab põhihariduse omandamise I, II ja III kooliastmel (1.- 9. klass). Koolieelse lasteasutuse liik on lasteaiad, mis võimaldab koolieast noorematele alushariduse omandamist.

2023.a 31. detsembri seisuga oli lasteaia nimekirjas 57 last vanuses 1,5-7 a.

Koolikohustust asub 2024. aasta sügisel täitma 10 last.

2024. aasta sügiseks on lasteaia kohataotlus esitatud 4 lapsel.

Huviringidest töötab jalgpall, kus osaleb 10 last.

Lasteaias töötab 6 rühmaõpetajat ja 3 õpetaja abi. Lisaks on osalise koormusega muusikaõpetaja, liikumisõpetaja, eripedagoog, sotsiaalpedagoog ja asendusõpetaja.

Surju Kooli lasteaia laps on avatud ja uudishimulik kõige uue vastu. Aasta teema: "Ise teen ja ise proovin, ise katsetan ja uurin!" Õppeaasta vältel osalesid lapsed Keskkonnainvesteeringute Keskuse loodusprogrammides, toimusid õuesõppe tunnid matkarajal ja lihtsamaid teaduskatseid viisid läbi õpilased. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise aluseks on nädalaplaan. Kaks korda nädalas toimuvad muusikatunnid, kaks korda nädalas (üks kord koos kehalise kasvatuse õpetajaga) toimuvad saalis või õues liikumistunnid. Sotsiaalpedagoog viib lasteaias läbi „Samm-sammult“ õppeprogrammi, mille eesmärgiks on toetada laste sotsiaalsete oskuste arengut ja vähendada sotsiaalsete oskuste puudumisest tulenevaid probleeme. Eripedagoog viib kaks korda nädalas läbi eelkooli, et toetada laste kooliks ettevalmistust.

Suuremad kulutused lasteaias olid muusikaklassi pingid 1,0 tuhande euro eest ning õppevahendid ja mängud kokku 2,1 tuhande euro eest.

Surju Koolis on 88 õpilast, sh 2 Ukraina õpilast. Kõik õpilased õpivad riikliku õppekava alusel. Koolis on 9 klassikomplekti, eritoe õpilastele toimuvad matemaatikas 1:1 õppetunnid. Üks õpilane on tervislikel põhjustel koduõppel. Täistööajaga on 7 ja osalise koormusega 8 aineõpetajat. Tugispetsialiste on 2 ja halduspersonali 8.

Surju Kool on traditsioone ja elukestvat õppimist väärtustav innovaatiline kool, kus tagatakse toetav ja turvaline õpi- ja töökeskkond igale inimesele. Õpetaja professionaalse arengu toetamiseks osaleb kool aktiivselt Erasmus+ õpirändeprojektides. Aktiivse ja tulemusliku projektitöö eest omistati 2023 aastal Surju Koolile taaskord eTwinningu kooli tiitel.

Surju Koolil on hea maine ja see on toonud kooli õpilasi ka teistest omavalitsustest. Lisaks õppetööle on koolis väga head võimalused huvitegevuseks. Tegeletakse nii muusika, spordi, matkamise, robotika kui ka kaunite kunstidega. Koolis tegutseb Kilingi-Nõmme Muusikakooli filiaal.

2023.aastal teostati saali valgustuse vahetus, millele kulus 8,0 tuhat eurot ning 1,4 tuhat eurot välisvalgustuse vahetuseks.

Sihtsuunitlusega vahendeid saadi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt, Haridus- ja Teadusministeeriumilt, Rahandusministeeriumilt, Eesti Kooriühingult, Pärnumaa Omavalitsuste Liidult.

Kilingi-Nõmme Lasteaias "Krõll" on laste ja rühmade arv 31.detsember 2023 ja 18.03.2024 seisuga allpool toodud tabelites.

	rühm	vanus	laste arv 2023	laste arv 2024		Proгноositav laste arv 2024 sügisel
1	Tibupojad	1,5-2 aastased	7	14	1,5-2 aastased	12
2	Rebased	2-4 aastased	21	22	2-4 aastased	15

Saarde valla 2023.a.
majandusaasta aruanne

3	Siilikesed	3-4 aastased	22	22	3-4 aastased	24
4	Kiisud	4-5 aastased	19	20	4-5 aastased	24 (5)
5	Lepatriinud	5-6 aastased	20	21	5-6 aastased	15
6	Mesimummud	6-7 aastased	17	17	6-7 aastased	24 (4)
	kokku		106	116		123

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
nimekirjas aasta keskmine	103	103	112	111					
kooli saadetud/ lähivad järgnevatel aastatel	22	21	26	30	14	24	15	28	24

Lasteaeda tulekuks on esitatud 19 lapse avaldus, neist 16-le lapsele soovitakse lasteaia kohta 2024/2025.

2023. aasta soetati vajalikku inventari 1,1 tuhande euro eest.

Lasteaias tegutsevad folkloori-väikekandling, inglise keele ring ning väikelaste mängukool valla kodustele lastele.

Väljaspoolt maja juhendajaga toimub jalgpallitreening.

Koostöös Kilingi-Nõmme Gümnaasiumiga on 2023/2024 õppeaastal avatud alushariduse praktiline eelkursuse valikaine gümnaasiumi õpilastele.

2023.aastal koostati sisehindamisaruanne ja selle põhjal asutuse arengukava aastateks 2023-2029.

Kilingi-Nõmme Muusikakool on muusikalist algharidust pakkuv kool Saarde vallas. Kool võimaldab laiapõhjalist muusikaharidust, arvestades iga õppija individuaalsusega ja väärtustades muusikakultuuri tervikuna.

Õppetöö peamine eesmärk on tagada lastele sobivad arengutingimused ja luua eeldused nende edasiõppimiseks järgmise astme muusikakoolides, samuti haritud ja laia silmaringiga inimeste kujundamine, noorte vaba aja sisustamine.

Muusikakoolis on võimalik õppida klaverit, akordioni, viiulit, kitarri, plokkflööti, klarnetit ja saksofoni. Tegutsevad väiksemad ja suuremad ansambli koosseisud, kus omandatakse koosmängu oskusi. Aktiivselt tegutseb akordioniorkester, kus mängivad koos muusikakooli õpilased ja vilistlased. Rahvapilliansambelis mängivad koos erinevate pillide õpilased ja õpetajad.

Õpilastel on võimalus valida erinevate õppevormide vahel – eelõpe, põhiõpe, üldõpe ja vabaõpe. 2023/2024 õppeaasta 1. septembri seisuga on muusikakoolis 77 õpilast, nendest 19 õpivad Surju õppekohas.

Koolil on välja kujunenud traditsioonilised kontserdid ja ühisüritused:

- Kadripäeva kontsert lasteaia Krõll
- Õpetajate päeva tähistamine muusikakoolis
- Üld- ja vabaõppe õpilaste kontsert muusikakoolis
- Muusikakooli jõulukontsert klubis
- Muusikakooli noormeeste kontsert „Meie Mehed“
- Kevadine kontsert gümnaasiumi algklasside õpilastele
- Kevadkontsert klubis
- Kontsert Saarde Kirikus

Väga hea koostöö on Surju Kooliga, Kilingi - Nõmme Klubiga, Kilingi - Nõmme Gümnaasiumiga ja Saarde Valla Huvikeskusega.

Iga aastased üritused on ka Pärnu klaverimuusika päev ja ansamblimuusikapäev.

Muusikakoolis töötab 9 professionaalset ning oma eriala valdavat õpetajat ning kuni uue direktori leidmiseni direktori kt.

2023 aastal soetati inventari 3,1 tuhande euro eest ja hoone pööningu soojustamiseks kulutati eelarvest 9,4 tuhat eurot.

Kilingi-Nõmme klubi algatusel korraldati piirkonnas erinevaid kultuurisündmusi. Iga-aastased neist olid aastalõpupidu, kultuuri -ja spordiaasta laureaatide tunnustamine, Eesti Vabariigi aastapäeva pidustused, Saarde valla sünnipäev, rahvusvaheline pärimuspäev, jaanituli ja programm suveaias, lusikapidu värsketele Saarde valla kodanikele, Saarde valla kohvikutepäev, vanavanematepäev, suvelõpupidu, Klubi Rock.

Suuremat tähelepanu said aruandeaastal korraldatud Kilingi-Nõmme linnapäevad, mis olid pühendatud sauna-aastale.

Naisrahvatantsurühm Kilingi esindas meie kanti erinevatel tantsupäevadel ja võistlustel Pärnumaal. Laulu- ja mängupunt Patlane ning meesansambel Nõmmela esinesid mitmeid kordi klubi korraldatud sündmustel ning ka muudel üritustel üle Eesti. 2023. aasta sügisest alustas klubis tegevust segarahvatantsurühm Ilvesed.

Klubis eksponeeriti mitmeid harivad näitusi ning teatrietendusi (2023. aastal 8 teatrietendust) nii lastele kui täiskasvanutele. Toimused regulaarsed (kokku 15) kinoseansid.

Klubis tegutsevad erinevad tantsu- ja rahvatantsurühmad, mälumängu klubi, meeste ja naistele mõeldud koorid ja eakate klubi. Kokku osaleb Kilingi-Nõmme klubi ringides ja klubilistes tegevustes 170 last, noort ja täiskasvanut.

Huvitegevuse toetuse tulemusena tegutseb jätkusuutlikult laste näitering.

Kilingi-Nõmme klubi teeb tihedalt koostööd ka kooli, huvikeskuse, kiriku, lasteaia, spordihoone, restorani, kohvikuga, Ristiküla Seltsiga ning Lähkma-Saunametsa külaseltsiga.

Klubi sai 2023. aastal oma tegevusteks kolmel korral ka Eesti Kultuurkapitalist projektide toetust.

2023. aastal kokku külastas klubi 12 365 inimest ja üritustele kulutati 37,6 tuhat eurot. Inventari soetati 2,6 tuhande euro eest. Küttetorustiku remondile ja uste vahetamiseks kulutati 5,6 tuhat eurot.

Surju Rahvamajas toimusid erinevad kultuurisündmused. Traditsioonilised neist olid vabariigi aastapäev, jaanipäev, eakate päev, eakate jõulupidu ning aastalõupidu.

2023.a. oli taaskord edukas aasta rahvamaja naiskoorile Kirekeel. Märtsis osaleti naiskooride konkursil Tallinnas, kus saavutati II koht. Oktoobris tähistati kontserdiga Pärnus koori 10. juubelit ning detsembris toimusid jõulukontserdid Tallinnas Jaani kirikus ning Pärnu Keskraamatukogus. Kooris on praegu 16 liiget.

Naisrühmas Surju Sõbratarid tantsib 14 naist. 2023. aasta tippsündmus oli naisrühmade ja neidude rühmade võistutantsimise korraldamine Pärnus. Üritus sai osalejatelt väga palju positiivset tagasisidet ja kiidusõnu. Aasta jooksul esineti veel isetegevuslaste tänuüritusel, Pärnu pargikontserdil, Lähkma rahvamuusikapäeval ja Ristiküla pärimuspäeval.

Naisrühmas Vikkel tantsib 16 naist. 2023. aastal esineti vabariigi aastapäeva kontserdil Surju Rahvamajas, Oma tantsu päeval Vändras, Põhja - Liivimaa festivalil Häädemeestel ja Lähkma rahvamuusikapäeval ning esimese advendi üritusel Surjus.

Rahvamajas tegutsevad veel eakate tervisevõimlemine, käsitööring, venitustunnid, noorte meisterdamisring. Lisaks käivitus oktoobriks üritustesari "Eakate seltskondlikud kohtumised" koostöös sotsiaalnõunikuga.

Rahvamajas tegutseb väikeses saalis noortetuba, kuhu noored rõõmuga tulevad ning aega veedavad.

Aruandeaastal kulutati üritustele 12,2 tuhat eurot.

Tali Seltsimajas kulutati ürituste läbiviimiseks kokku 1,3 tuhat eurot. Alates 2022 a juulikuust puudub Tali seltsimajal juhataja. Tegevused toimusid koostöös MTÜ-ga. 2024 aastal toimub Tali Seltsimaja liitmine Kilingi-Nõmme Klubiga.

Saarde Valla Huvikeskuses töötavad noorsootöötaja-juhataja ja 0,7 kohaga noortejuhendaja/koristaja.

2023.aastal oli külastusi 2412 (sealhulgas unikaalseid külastusi aastas on keskmiselt 661).

Huvikeskuses toimusid aastal 2023 kokanduse ringid, käelised töötoad ja bändiring. Bändiring sai uued pillid ja lisatehnikat, millele kulutati 3,5 tuhat eurot.

2024.aastal on plaanis erinevate huvitegevuste ja ürituste korraldamine ning töömaleva korraldamine Saarde valla noortele, madalseiklusraja rajamine ning trikiratta raja rajamine huvikeskuse hoovi.

Kilingi-Nõmme spordihoone koos 2013.aastal rajatud kergejõustiku- ja jalgpallistaadioniga moodustab spordikompleksi, mis pakub sportimisvõimalusi eelkõige Saarde valla Kilingi-Nõmme piirkonna inimestele. Samuti on kompleks Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpperuum. Gümnaasiumiga koostöös pakutakse kompleksset laagripaika ka teiste piirkondade huvilistele.

2014. aastast kuulub kompleksi haldusruumi staadionit ümbritsev 9 statsionaarse korviga discgolfi rada. Spordikompleksi territooriumil paikneb veel amortiseerunud välikorvpalliplats.

Kilingi-Nõmme spordikompleksi peamine eesmärk on selle korrashoid ja arendamine.

2023. aastal ehitati välja hoone helindussüsteem summas 4,2 tuhat eurot. Inventari uuendamiseks kulutati 2,6 tuhat eurot ja üritustele 3,6 tuhat eurot.

Kilingi-Nõmme terviseraja valmimiseks püstitatud eesmärkidest juuriti ja koristati kännud ning alustati rajatasapinna profileerimist. Talvel õnnestus ka miinimumkvaliteediga suusarada ette valmistada

Jätkatakse aasta parimate sportlaste ja taustajõudude selgitamist ja tunnustamist.

Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses on kokku 2,25 ametikohta.

Keskmine külastatavus kuus 469, sealhulgas unikaalseid külastusi kuus on keskmiselt 72.

2023. aastal tegutsesid hoones keraamikaring, saalihoki, võrkpall, lauamängud, folklooriring, maastikuvibu, loomering, mänguline liikumine lastele, huviring „Silma-Ring”, lisaks olid populaarsed õhkrelvast laskmise treeningud.

Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuse iga huviringi eesmärkide juurde kuulub ka HEV laste ja noorte kaasamine tegevustesse ning nende integreerimine tavaühiskonda ja-ellu.

Lauamängude, jooga ja võrkpallitreeningud on suunitlusega pigem täiskasvanutele, kuid oodatud on kõik, kes soovivad nautida meeldivas seltskonnas tervislikku ja aktiivset liikumist.

2023. aastaplaani oli planeeritud erinevaid üritusi. Suuremad ja põnevamad olid neist Suurim Süda Tihemetsas, sõbrapäeva sündmus & fotonurk, isikunäitus „Hüppepäev 2” suures basseinis, TOP 103, kahe spordihoone matk, Munaralli vol.2, fotoaparaatide näitus, kevadine rohevahetus, emadepäeva tähistamine, laskepäev, noorte koroonavõistlus, Tihemetsa piirkonnapäev, vanaraamatulaat, isadepäeva tähistamine, joonejooks, laste ja noorte koolivaheaja tegevuste kolmapäev, lauamängude jõluturniir, advendieelne perepäev, traditsiooniline kogukonna käsitööliste jõulu näitus-müük.

Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskus pakub vaba aja veetmise võimalusi koostöös erinevate Saarde valla asutuste ja juriidiliste isikutega.

Keskusele paigaldati videovalvesüsteem, milleks kulutati 2,6 tuhat eurot. Üldehitus- ja korrastustöödeks kulutati 6,6 tuhat eurot.

Kilingi-Nõmme raamatukogul on kokku kaks harukogu- Talil ja Tihemetsas.

Raamatukogus on 3,5 ametikohta: Talil 0,5, Tihemetsas 0,75 ja Kilingi- Nõmme kogus 2,25 ametikohta.

Kohapeal saab lugeda ajalehti ja ajakirju. Lapsed saavad joonistada, mängida lauamänge.

Lugejate soove arvestatakse eriti teatmeraamatute valikul. Enam soetatakse ilukirjandust, eriti eesti autorite teoseid ja lastekirjandust. Teavikute soetamiseks kulutati 18,8 tuhat eurot ning ajakirjanduse tellimiseks 3,9 tuhat eurot.

Kilingi-Nõmme Raamatukogu lugejate, külastuste ja laenutuste arve saab vaadata allpool toodud tabelist.

Raamatukogu	Lugejad 2023	Külastused 2023	Laenutused 2023
Kilingi-Nõmme rmk.	712	7683	15600
Tihemetsa harukogu	172	2311	5302
Tali harukogu	44	517	1718
KOKKU	928	10511	22620

Raamatuid vahetatakse eriti aktiivselt Tihemetsa ja Kilingi - Nõmme kogude vahel, vajadusel tellitakse ka Pärnu Keskraamatukogust või teistest maakonna raamatukogudest, ka Tartu Ülikooli raamatukogust.

Kohalikul gümnaasiumil raamatukogu pole, seega lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine toimub Kilingi-Nõmme raamatukogu baasil.

Traditsiooniks on lasteaia vanima rühma ja esimeste klasside ekskursioon raamatukogusse. Raamatukoguga samas majas on kooli internaat ja sealsed lapsed on raamatukogu sagedased külastajad. Kirjandusõpetajatega arutame läbi ja pakume omalt poolt, mida lapsed võiksid lugeda.

Väga populaarne on „Lugemisisu” projektiga seotu, kus osalejad saavad lugemispassid. Seitsmendad klassid käisid raamatukogus teabekirjanduse ja raamatukoguprogrammiga tutvumas ja programmi põhjal tehtud viktoriini lahendamas. Kaks korda kuus käivad erivajadustega lapsed koos õpetajaga „Lugemisisu” raames raamatukogutunnis.

Koostööpartnerid on Surju raamatukogu, Tihemetsa loometuba, lasteaed, kool.

Surju Raamatukogu on Saarde Vallavalitsuse hallatav kultuuriasutus. Raamatkogas on 1 töötaja-juhataja, kes juhib ettenähtud töid-tegemisi, korraldab, planeerib, majandab ja koristab.

2023. aasta tegi eriliseks Kultuuriministeeriumi poolt raamatukogude arendustegevusi toetava programmi finantseerimine. Surju raamatukogu taotles toetust projektile „Raamatukogu tegevusi toetav ruum – kogukonna kasutusse”, mille kogu maksumus oli 5,3 tuhat eurot, sellest riigipoolne toetus 2,6 tuhat eurot. Projektitoetusest oli suur abi nii ruumi renoveerimisel, sisustamisel kui

vajaliku tehnika ostmisel. Lapsed osalesid ja osalevad lugemisprogrammis „Lugemisisu”, mis pakub vaheldust, põnevust ning diplomi ootust.

Teavikutele kulutati kokku 4,3 tuhat eurot ja perioodikale 1,5 tuhat eurot.
Lugejad 212 (sh lapsed 89), külastusi 3831 (sh lapsed 1370), laenutusi 7447 (sh lapsed 1330).

Kord kuus toimub keraamika õpituba. On püsiväljapanekud, käsitööde näitus-müük.

2024. aasta Surju raamatukogu eelarvesse on planeeritud vahendid raamatukogu ruumides valgustite väljavahetamiseks LED valgustite vastu. Tutvustatakse raamatukogu tegemisi kodulehel ja valla lehe veergudel ning antakse oma panus Kultuuririkkuse aastale 2024.

Suuremad kulutused vabaaja valdkonnas tehti veel Surju mänguväljakule 9,7 tuhat euro eest.

Sotsiaalhoolekande eesmärgiks ja ülesandeks on abistada ning toetada peamiselt elanikkonna seda osa, kes ei tule iseseisvalt toime oma elukorraldusega: eakad, lapsed, vanemliku hoolitsuseta lapsed, puuetega inimesed, töötud, ajutiselt töövõimetud ja teised sotsiaalabi vajavad isikud.

Eesmärk on elanikele võimaluste loomine oma eluga iseseisvalt toime tulla, kindlustades neile vajaliku abi ja toetuse oma kodus. Toetuste ja toetamise juures peab olema määrav isiku enda vastutus enda ja oma pereliikmete toimetuleku eest.

Vallas tegutseb hooldekodu, kus on kohti 36 hoolealusele.

Hariduse, vabaaja, kultuuri, tervishoiu ja sotsiaalse kaitse valdkonna investeeringud 2023.aastal

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi investeeringud olid kõik seotud projekteerimistöödega ja valmistati ette ehitusprojekt koolihoone rekonstrueerimiseks ning eelarvevahendeid kulutati kokku 98,7 tuhat eurot.

Surju Koolis vahetati koolihoone valgustust summas 39,8 tuhat eurot.

Lasteaed ”Krõllile” päikesepaneelide paigaldamiseks kulutati investeeringuna 37,1 tuhat eurot.

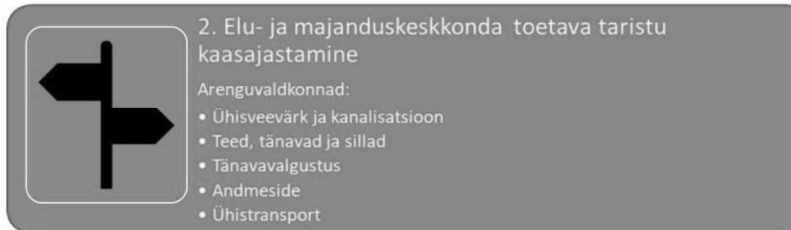
Klubi lavastangede renoveerimise projektile kulutati 44,5 tuhat eurot ning Surju Rahvamaja hoone fassaadi remondile 17,5 tuhat eurot.

Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses ehitati välja uued pesuruumid koos WC-ga, mille maksumuseks kujunes 28,0 tuhat eurot.

Surju Hooldekodu kulutas kriisivalmiduse projekti raames autonoomse generaatori soetamiseks 14,0 tuhat eurot.

Kilingi-Nõmme Tervise- ja hoolduskeskuse energiatõhususe projektile, mis lõppes aruandeaastal, kulutati 1,32 miljonit eurot.

Teine strateegiline eesmärk kõidab endas taristu arengut, mis on vajalik elukeskkonna ja ettevõtluse arengu toetamiseks, et kohalik omavalitsus püsiks majanduslikus mõttes konkurentsivõimeline, ja et kohalik omavalitsus oleks sotsiaalses mõttes elujõuline. Selleks peaksid taristu lahendused olema kaasaegsed, mugavad, turvalised ja keskkonnasõbralikud.

2023. aastal kulutati teede korrashoiule 305,3 tuhat eurot, milles sisaldub teedele veetud kruus, killustik, teede hõõveldamine, teetruupide remonttööd, lõõkaukude likvideerimine, teeäärte niitmine, talvine hooldus jms. tööd.

Tänavavalgustuse osas remonditi olemasolevaid liine ning vahetati valgusteid 44,6 tuhande euro ulatuses.

Elamumajanduse korrashoiuks ja ülalpidamiseks kulutati 25,2 tuhat eurot, sealhulgas Tihemetsas Asuvere tee 4 hoone lammutuskuludeks koos omaniku järelevalvega tasuti 7,8 tuhat eurot.

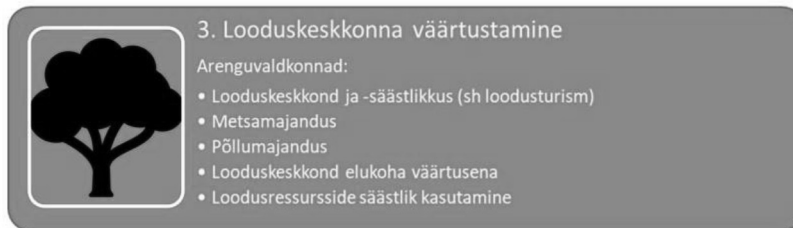
Elu- ja majanduskeskkonda toetava valdkonna investeeringud 2023.aastal

Veevarustuse investeeringud jagunesid kaheks – hajaasustuse programmile kulutati vahendeid 74,2 tuhat eurot, millest 37,1 tuhat eurot saadi toetusena. Kokku lõpetati 2023.aastal 20 projekti. Surju reoveepumpla renoveerimise projekti osaluseks tasuti Saarde Kommunaal OÜle 100,0 tuhat eurot.

Karja, Ringpuiestee ja Urve põik tänavate mustkatete rajamisele kulus 42,0 tuhat eurot. Surjupera tee mustkattele kulus 50,5 tuhat eurot ning Veelikse Ridaelamu teele 41,2 tuhat eurot. Teede ja tänavate pindamisele kulutati 40,0 tuhat eurot, valla kruusateede renoveerimiseks aga 28,0 tuhat eurot. Valmis ka Surju Kooli-Jaamaküla kergliiklustee projekt, mis maksis 33,8 tuhat eurot.

Muude elamu- ja kommunaalmajanduse investeeringuna vahendati riigipoolset toetust Saarde Kommunaal OÜle Ukraina sõjapõgenikele eluruumide korrastamiseks summas 20,3 tuhat eurot.

Kolmas strateegiline eesmärk on pühendatud suure hõreasustatud Saarde valla rikkusele ja eripärale ehk loodusressursile. Peamine põhimõte, mida selle eesmärgi all tegutsedes silmas peetakse on see, et tagada tuleb jätkusuutlik keskkond: looduskeskkond peab väärtusena säilima ning ettevõtluskeskkond ressursse kaalutletud otsuste alusel majandama. Metsa- ja põllumajandus on valla ettevõtjate peamised, ulatuslikemad ja traditsioonilised tegevusvaldkonnad, milles omatakse pikaajalisi kogemusi ja teadmisi.

Haljastuses kulutati 65,7 tuhat eurot niitmistele, trimmerdamistele, puude lõikuseks, Kilingi-Nõmme linna lilledele ja nende hooldusele, lehtede kogumisele ja veole, ohtlike puude likvideerimisele ning muudele heakorratöödele.

Avalike alade hooldusele kulutati 46,8 tuhat eurot, millest suurem osa kulus Kilingi-Nõmme kesklinna koristusele.

Antud valdkonna investeeringuna valmis Saarde jäätmejaam ning ehitusele kulus aruandeaastal 404,4 tuhat eurot.

Lähitulevikus planeeritavad investeeringud

Investeeringuteks on 2024.aastal kokku planeeritud 2,35 miljonit eurot.

Mahukam projekt on Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi hoone rekonstrueerimine, milleks on planeeritud 1,6 miljonit eurot.

Teede ja tänavate investeeringuteks on planeeritud 258,0 tuhat eurot.

Vahendeid on suunatud veel vallas asuvate paisude rekonstrueerimise projekteerimiseks, tänavavalgustuse rekonstrueerimiseks, sotsiaalelamu projekteerimiseks, mänguväljakute uuendamiseks, terviseraja investeeringuteks, Surju Koolile välisvalgustite rekonstrueerimiseks ja mänguväljaku uuendamiseks, Surju hooldekodule vana maja küttesüsteemi rekonstrueerimiseks.

Osaluste soetuseks on planeeritud 25,0 tuhat eurot ÜVK arengukava koostamiseks ning 36,4 tuhat eurot joogiveemahutite renoveerimistöödeks Kilingi-Nõmme veetöötlusjaamas.

Saarde valla aruandeperioodi tulemiks kujunes aruandeaastal 234,6 tuhat eurot kasumit (2022. a. 565,4 tuhat eurot kahjumit). Tulude laekumine oli eelneva perioodiga võrreldes 25,4% suurem. Enim kasvas tuludes toetuste osa ja seda põhivara sihtfinantseerimiseks saadud toetuste võrra. Kulutusi tehti 13,5% võrra rohkem kui eelneval aruandeperioodil. Enim kasvas muude tegevuskulude osa, mis oli seotud põhivara käibemaksuga.

Ülevaade valitseva ja olulise mõju all oleva äriühingu ja sihtasutuse kohta

Saarde Kommunaal OÜ põhikirjalised tegevusalad on elamute ja tootmishoonete veega varustamine, reovee puhastamine ja suublasse juhtimine, maastiku hooldus ja korrashoid, sõitjate mujal liigitamata maismaavedu, tavandisaali kasutus, vesivarustuse ja kanalisatsioonisüsteemide haldamine, hooldamine ning remont, taimsete jäätmete ladestusteenus, hoonete ja objektide haldamine.

2023. aasta äritegevuse tulud kokku olid 834,8 tuhat eurot, sellest 777,6 tuhat eurot (93,1%) olid müügitulud ja 57,2 tuhat eurot (6,9%) muud äritulud.

Vee- ja kanalisatsiooniteenustelt saadud tulu moodustas 2023. a. müügituludest 38,3% ja oli summaliselt 319,4 tuhat eurot.

Veetorustiku kogupikkus on ca 43 km ja kanalisatsioonitorustikul ca 42 km. Aruandeaasta lõpuks oli kehtivaid teenuslepinguid 754 kinnistule. Aruandeperioodi lõpu seisuga on väljastatud tehnilisi tingimusi 12 kinnistule.

Saarde valla poolt teostati omakapitali laiendamine seoses Surju reoveepumpla rekonstrueerimisega.

Saarde Kommunaal OÜ korraldab vastavalt lepingule valla õpilaste vedu ning tellimusreise. Selleks on ettevõttele väljastatud tegevusluba tasuliseks rahvusvaheliseks bussiveoks.

Kuna osaühing omab ise ja haldab ka Saarde vallale kuuluvaid hooneid ja objekte, siis saab ta ka rendi- ja üüritulu.

Töötajate keskmine arv aastas oli 14,8. Osaühingu juhatus on üheliikmeline.

Aruandeaasta tulemiks kujunes 245,5 tuhat eurot kahjumit.

2024.aastal on eesmärgiks Kilingi-Nõmme veetöötlusjaama joogiveemahutite renoveerimine. Peale selle teostada veemootjate vahetus seoses nende kasutusvälbaga. Uuendada tuleb ka Saarde valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava. Planeeritavate projektide tegevused tulenevad Saarde valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavast aastateks 2019-2030.

Kavas on korraldada hange väiksema ratastraktori soetamiseks, jätkata olemasolevate teenuste pakkumisega ning saada käima Saarde jäätmejaama töö.

SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus on asutatud Kilingi-Nõmme linna ja Saarde valla poolt 09.09.2002 munitsipaalasutuse Kilingi-Nõmme haigla baasil.

Sihtasutuse eesmärk on oma vara valitsemise ja kasutamise kaudu osutada iseseisvat statsionaarset õendusabi teenust vastavalt haigekassa lepingule, tasulist hooldust ja muid tervishoiuga seotud projekte.

Tervishoiuameti poolt on välja antud SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskusele tähtajatu tegevusluba. Eesti Haigekassaga on sõlmitud iseseisva statsionaarse õendusabi leping. Riigihanke tulemusel sõlmiti ravi rahastamise leping kuni 30.09.2026. Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse tegevusloaga on viis voodikohta ja 60 litsenseeritud õendusabi voodikohta – kokku seega 65 voodikohta. Alates 01.07.2023 on statsionaarse õendusabi voodikohti 20 ja üldhooldusteenuse voodikohti 45.

Aruandeaastal moodustasid sihtasutuse tulud 1264,3 tuhat eurot, mis on 21,8% suuremad eelmisest aruandeaastast. Tulud hooldusteenusest olid 1232,8 tuhat eurot, sealhulgas Tervisekassa lepingust

tulenevalt 560,3 tuhat eurot (eelnevalt 477,7 tuhat eurot), omavalitsuste hüvitused vanurite hooldamiseks 220,1 tuhat eurot (eelneval perioodil 83,6 tuhat eurot), patsientide omaosalus tasulisel hooldusel 452,5 tuhat eurot (eelneval aruandeperioodil 368,4 tuhat eurot). Õendusabi nõudlus on suur. Maja täituvus oli aasta keskmisena 58,7 hoolealust päevas, eelmisel aastal oli vastav näitaja 54,3

Tasulise hooldusravi päevamaksumuseks oli 2022.aastal oma valla klientidele 26 eurot ja teistele 28 eurot. Alates 01.02.2023 on päevamaksumuseks kõigile 35 eurot ja alates 01.07.2023 on kuutasuks 1185 eurot. Õendushoolduse päevaraha omaosalus on 15% Tervisekassa poolt kinnitatud iseseisva statsionaarse õendusabi voodipäevatasust.

2023.aastal toimus Saarde Vallavalitsuse poolt sihtasutuse hallatava maja renoveerimine energiatõhususe projekti raames, mille käigus sai soojustatud maja fassaad, vahetatud radiaatorid, ehitatud uus elektri- ja ventilatsioonisüsteem ning täiustatud õdede kutsungisüsteem.

Sihtasutus ise panustas maja ümbruse osalise asfalteerimisse, ripplagede paigaldusse, tuletõkkeakendesse kokku 48,5 tuhat eurot.

Aruandeaastal töötas sihtasutuses keskmiselt 31,4 töötajat. Sihtasutuse töötaja keskmine kuutöötasu oli 1547 eurot (2022. aastal 1350 eurot). Jätkuvalt on põhitähelepanu tervishoiutöötajate palganõuete täitmisel.

Aruandeaasta tulemiks kujunes 163,5 tuhat eurot kasumit.

Sihtasutuse juhtorganiteks on kolmeliikmeline nõukogu ja juhatus alates 05.05.2023 kaheliikmeline. Juhatuse ja nõukogu liikmete tööd ei ole tasustatud.

Ülevaade sisekontrollisüsteemist ja tegevustest siseauditi korraldamisel

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses toodud ülesannet sisekontrollisüsteemi rakendamiseks täidetakse Saarde vallas komplekselt. Jälgitakse tegevuste vastavust kehtivatele õigusaktidele, vara kasutamist ning tegevuste kohta info kogumist ning säilitamist.

Regulaarselt toimub õigusaktide ülevaatamine ning uuendamine. Lisaks teostatakse pisteliselt tegevuste järelkontrolli, mille viivad läbi valdkondade eest vastutavad isikud.

Igal aastal antakse vallavalitsuse ettepanekul tööülesanne Pärnumaa Omavalitsuste Liidu sisekontrolli nõunikule. Aruandeaastal käsitleti põhjalikumalt Surju Hooldekodu ja Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse tulused ja kulusid 2022.aasta andmete baasil.

Ülevaade finantsriskide juhtimisest

Saarde vald on oma eelarvepoliitikaga jälginud, et kavandavate tegevuste läbiviimiseks oleksid olemas likviidsed vahendid. Jälgitakse, et kulutused mida tehakse, oleksid ka planeeritud.

Rahalised vahendid on hoiul erinevates pankades. Laenu abil teostatud investeringud on suunatud pikaajalisele majanduslikule kasule ning püsikulude vähendamisele.

Kogu konsolideerimisgrupi finantsiline tegevus on vallavalitsuse poolt koordineeritud.

Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

tuhandetes eurodes koma kohaga

	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Varad			
<i>Käibevara</i>			
Raha ja pangakontod	3	1360,3	1156,2
Maksunõuded	4	392,8	359,7
Muud nõuded ja ettemaksed	5	289,7	263,4
Varud	6	36,0	40,8
<i>Käibevara kokku</i>		2078,8	1820,1
<i>Põhivara</i>			
Kinnisvarainvesteeringud	7	336,9	142,7
Materiaalne põhivara	8	19553,5	18692,6
<i>Põhivara kokku</i>		19890,4	18835,3
Varad kokku		21969,2	20655,4
Kohustised			
<i>Lühiajalised kohustised</i>			
Saadud maksude ettemaksed	4	0,6	0,4
Võlad tarnijatele		285,5	264,4
Võlad töövõtjatele		639,0	545,9
Muud kohustised ja saadud ettemaksed	9	347,8	290,8
Laenukohustised	11	301,8	317,2
<i>Lühiajalised kohustised kokku</i>		1574,7	1418,7
<i>Pikaajalised kohustised</i>			
Laenukohustused	11	3038,6	2254,6
<i>Pikaajalised kohustised kokku</i>		3038,6	2254,6
Netovara			
Akumuleeritud ülejääk		17203,2	17717,0
Aruandeperioodi tulem		152,7	-734,9
<i>Netovara kokku</i>		17355,9	16982,1
Kohustised ja netovara kokku		21969,2	20655,4

Konsolideeritud tulemiaruanne
tuhandetes eurodes koma kohaga

	Lisa	2023	2022
Tegevustulud			
Maksud	4	4600,7	4239,8
Saadud toetused	12	4427,2	2909,2
Kaupade ja teenuste müük	13	2196,9	1984,4
Muud tulud	14	78,9	65,2
Tegevustulud kokku		11303,7	9198,6
Tegevuskulud			
Tööjõukulud	15	-5916,7	-5139,4
Majandamiskulud	16	-2458,8	-2631,3
Põhivara amortisatsioon	7,8	-1101,0	-880,9
Antud toetused	17	-804,4	-732,2
Muud tegevuskulud	18	-768,9	-523,7
Tegevuskulud kokku		-11049,8	-9907,5
Tegevustulem		253,9	-708,9
Finantskulud			
Intressikulud	11	-109,1	-26,1
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	3	7,9	0,1
Finantskulud kokku		-101,2	-26,0
Aruandeperioodi tulem		152,7	-734,9

Konsolideeritud rahavoogude aruanne
tuhandetes eurodes koma kohaga

	Lisa	2023	2022
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem		253,9	-708,9
Korrigeerimised			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	7,8	1101,0	880,9
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	18	377,4	133,6
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	12	-907,4	-108,4
Kasum/kahjum põhivara müügist	14	6,2	-31,0
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	17	104,1	110,4
Kokku korrigeeritud tegevustulem		935,2	276,6
Käibevarade netomuutus		69,1	-45,2
Kohustuste netomuutus		71,7	115,7
Kokku rahavood põhitegevusest		1076,0	347,1
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud põhivara soetamisel	8	-2146,5	-747,9
Laekunud põhivara müügist	8	47,0	96,9
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	5,12	758,9	165,2
Makstud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	5,17	-79,4	-135,1
Laekunud intressid ja muu finantstulu	3	7,9	0,1
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-1412,1	-620,8
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud		980,0	650,0
Laenude tagasimaksed	11	-264,3	-247,4
Kapitalirendi tagasimaksed	11	-66,4	-17,5
Makstud intressid	11	-109,1	-26,1
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		540,2	359,0
Puhas rahavoog		204,1	85,3
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	3	1156,2	1070,9
Raha ja selle ekvivalentide muutus		204,1	85,3
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	3	1360,3	1156,2

Konsolideeritud netovara muutuste aruanne
tuhandetes eurodes koma kohaga

	Lisa	Akumuleeritud ülejääk	Kokku netovara
Saldo seisuga 31.12.2021		17716,4	17716,4
Varade ümberhindlus		0,6	0,6
Aruandeperioodi puhastulem		-734,9	-734,9
Saldo seisuga 31.12.2022		16982,1	16982,1
Varade ümberhindlus	7,8	221,1	221,1
Aruandeperioodi puhastulem		152,7	152,7
Saldo seisuga 31.12.2023		17355,9	17355,9

Eelarve täitmise aruanne konsolideeriva üksuse kohta
Eurodes

Artikkel		Esialgne eelarve	Eelarve muutus	Lõplik eelarve	Eelarve täitmine
	PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	8 294 590	389 601	8 684 191	8 996 731
3000	Füüsilise isiku tulumaks	3 900 000	59 036	3 959 036	4 191 662
3030	Maamaks	402 000		402 000	408 415
3044	Reklaamimaks	400		400	582
30	MAKSUTULUD KOKKU	4 302 400	59 036	4 361 436	4 600 659
320	Riigilõiv	7 000		7 000	5 850
3220	Laekumine haridusasutuste majandustegevusest	192 600	20 030	212 630	241 954
3220	Muusikakooli õppemaks	16 000		16 000	35 988
3221	Kultuuriasutuste tulud	10 000		10 000	16 255
3221	Reklaamitulud	2 400		2 400	1 551
3222	Sporditegevuse tulud	12 000	5 450	17 450	23 991
3224	Tugiteenuse, koduteenuse tulud	7 100		7 100	7 472
3224	Laekumine sotsiaalasutuste majandustegevusest	440 000		440 000	383 138
3224	Laekumine sotsiaaltranspordist	8 000		8 000	6 722
3224	Erivajadustega inimeste hoolekanne	6 000		6 000	5 797
3225	Tulud elamu- ja kommunaalmajandusest	400		400	437
3233	Üüri - ja renditulud	38 600	32 000	70 600	71 556
3238	Muu toodete ja teenuste müük	500		500	2 515
32	KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK KOKKU	740 600	57 480	798 080	803 226
352	Tasandusfond § 5 lõige 1	680 943		680 943	680 943
352	Toetusfond § 5 lõige 2	2 374 107	213 351	2 587 458	2 587 458
352	Haridus-ja Teadusministeerium	95 066	-57 580	37 486	46 608
352	Kaitseministeerium				720
352	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium				180
3500	Haridus-ja Teadusministeerium		1 890	1 890	1 890
3500	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium				9 000
3500	Kliimaministeerium				6 080
3500	Haridus- ja Noorteamet				2 835
3500	Siseministeerium	37 780	5 200	42 980	12 500
3500	Kultuuriministeerium	9 200	2 589	11 789	11 764
3500	Sotsiaalministeerium		26 016	26 016	24 573
3500	Kaitseministeerium	9 766	1 782	11 548	23 915
3500	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium		75	75	75

Saarde valla 2023.a.
majandusaasta aruanne

3500	Koolipiim, koolipuuviili	3 800		3 800	5 936
3500	Tervise Arengu Instituut	4 500		4 500	
3500	Pärnumaa Omavalitsuste Liit		3 181	3 181	3 181
3500	Riigipoolne raamatute sihtfinantseerimine	9 128		9 128	9 128
3500	Sotsiaalkindlustusamet		5 742	5 742	4 492
3500	Ettevõtluse- ja Innovatsiooni SA		66 467	66 467	66 467
3500	Eesti Kultuurkapital		1 550	1 550	1 550
3500	Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus				600
3500	Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA				4 111
3500	Eesti Töötukassa		2 522	2 522	3 922
3500	Soome-Eesti Instituut		100	100	100
3500	Toetused gümnaasiumile		200	200	200
35	TOETUSED KOKKU	3 224 290	273 085	3 497 375	3 508 228
3818	Varude müük				1 735
3825	Kaevandamisõiguse tasu	18 000		18 000	61 165
3825	Laekumine vee erikasutusest	7 500		7 500	8 428
3882	Keskkonnahäiringute hüvitised				9 932
3888	Muud tulud	1 800		1 800	3 358
38	MUUD TEGEVUSTULUD KOKKU	27 300		27 300	84 618
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	8 066 238	388 442	8 454 680	8 144 144
4	Antavad toetused tegevuskuludeks	564 616	362 879	927 495	884 886
5	Tööjõukulud	4 905 988	5 280	4 911 268	4 715 372
5	Majandamiskulud	2 595 634	20 283	2 615 917	2 543 886
	PÕHITEGEVUSE TULEM	228 352	1 159	229 511	852 587
	INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-1 808 300	-88 135	-1 896 435	-1 678 877
	Põhivara müük(+)	100 000		100 000	
	Põhivara soetus(-)	-2 566 680	-17 280	-2 583 960	-2 264 630
	Osaluste soetus(-)	-100 000		-100 000	-100 000
	Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine(+)	913 700	20 312	934 012	907 427
	Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine(-)	-100 000	-50 267	-150 267	-124 416
	Finantstulud(+)	80	4 000	4 080	7 852
	Finantskulud(-)	-55 400	-44 900	-100 300	-105 110
	EELARVE TULEM	-1 579 948	-86 976	-1 666 924	-826 290
	FINANTSEERIMISTEGEVUS	902 600		902 600	712 896
	Kohustuste võtmine(+)	1 200 000		1 200 000	980 000
	Kohustuste tasumine(-)	-297 400		-297 400	-267 104
	LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS(+,-)	-677 348	-86 976	-764 324	-61 620
	Nõuete kohustuste saldode muutus(+,-)				51 774

Saarde valla 2023.a.
majandusaasta aruanne

	PÕHITEGEVUSE KULUDE JA INVESTEERIMISTEGEVUSE VÄLJAMINEKUTE JAOTUS TEGEVUSALADE JÄRGI	10 888 318	500 889	11 389 207	10 738 300
01111	Volikogu	48 700		48 700	41 982
	tööjõukulud	42 900		42 900	36 442
	majandamiskulud	5 800		5 800	5 540
01112	Vallavalitsus	687 700	1 450	689 150	678 714
	tööjõukulud	547 800		547 800	510 687
	majandamiskulud	114 900		114 900	141 577
	toetused	25 000	1 450	26 450	26 450
01114	Reservfond	55 000	-55 000	0	0
	majandamiskulud	55 000	-55 000		
01320	Üldplaneering	39 000		39 000	13 446
	majandamiskulud	39 000		39 000	13 446
01600	Liikmemaks ja ühistegevuse kulud	79 400	44 700	124 100	123 548
	toetused	79 400	17 400	96 800	96 251
	investeeringud		27 300	27 300	27 297
01700	Laenuintressid	55 400	44 900	100 300	105 110
	investeeringud	55 400	44 900	100 300	105 110
01	ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED	965 200	36 050	1 001 250	962 800
03600	Muu avalik kord	700		700	689
	majandamiskulud	700		700	689
03	AVALIK KORD JA JULGEOLEK	700		700	689
04120	Ettevõtluse arengu toetamine	500		500	295
	toetused	500		500	295
04210	Maakorraldus	8 000		8 000	6 016
	majandamiskulud	8 000		8 000	6 016
04220	Metsamajandus	2 300		2 300	0
	majandamiskulud	2 300		2 300	
04510	Teede ja tänavate korrashoid	594 570	44 870	639 440	560 916
	majandamiskulud	291 170	44 870	336 040	325 393
	investeeringud	303 400		303 400	235 523
04512	Bussijaam, liikluskorraldus	12 610		12 610	12 433
	tööjõukulud	810		810	803
	majandamiskulud	11 800		11 800	11 630
04	MAJANDUS	617 980	44 870	662 850	579 660
05100	Jäätmekäitlus	371 000	79 400	450 400	435 315
	majandamiskulud	46 000	-5 310	40 690	25 650
	toetused		5 310	5 310	5 303

Raivo Ott
Vallavanem

Saarde valla 2023.a.
majandusaasta aruanne

	investeeringud	325 000	79 400	404 400	404 362
05101	Avalike alade puhastus	50 000		50 000	46 812
	majandamiskulud	50 000		50 000	46 812
05400	Haljastus	88 000		88 000	65 703
	majandamiskulud	68 000		68 000	65 703
	investeeringud	20 000		20 000	
05	KESKKONNAKAITSE	509 000	79 400	588 400	547 830
06300	Veevarustus	200 000		200 000	174 152
	investeeringud	200 000		200 000	174 152
06400	Tänavavalgustus	90 000		90 000	82 039
	majandamiskulud	70 000		70 000	82 039
	investeeringud	20 000		20 000	
06605	Kalmistud	45 000	3 500	48 500	47 302
	majandamiskulud	4 500	3 500	8 000	4 735
	toetused	40 500		40 500	42 567
06605	Linnasaun	3 100		3 100	2 105
	majandamiskulud	3 100		3 100	2 105
06605	Jaamaküla saun	7 620		7 620	6 974
	tööjõukulud	2 680		2 680	2 379
	majandamiskulud	4 940		4 940	4 595
06605	Muud elamu - ja kom. maj. kulud	38 000	20 312	58 312	49 366
	majandamiskulud	38 000		38 000	29 054
	investeeringud		20 312	20 312	20 312
06605	Elamumajanduse haldamine	53 950		53 950	25 161
	majandamiskulud	23 950		23 950	25 161
	investeeringud	30 000		30 000	
06	ELAMU JA KOMMUNAALMAJANDUS	437 670	23 812	461 482	387 099
07210	Ambulatoorsed teenused	9 000	32 000	41 000	36 867
	majandamiskulud	7 800	32 000	39 800	36 100
	toetused	1 200		1 200	767
07310	Haigla	1 529 280	-77 400	1 451 880	1 344 654
	majandamiskulud		2 000	2 000	1 716
	investeeringud	1 529 280	-79 400	1 449 880	1 342 938
07	Tervishoid	1 538 280	-45 400	1 492 880	1 381 521
08102	Spordiklubid	15 000	200	15 200	15 200
	toetused	15 000	200	15 200	15 200
08102	Tihemetsa Motoklubi	5 000		5 000	5 000
	toetused	5 000		5 000	5 000
08102	Sporditegevus	12 330	2 780	15 110	15 013
	tööjõukulud	5 830		5 830	5 822

Saarde valla 2023.a.
majandusaasta aruanne

	majandamiskulud	6 500	500	7 000	6 911
	investeeringud		2 280	2 280	2 280
08102	Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskus	137 000	13 528	150 528	131 249
	tööjõukulud	38 228	12 330	50 558	43 975
	majandamiskulud	68 772	1 198	69 970	59 279
	investeeringud	30 000		30 000	27 995
08102	Kilingi-Nõmme Spordihoone	169 100	2 000	171 100	172 681
	tööjõukulud	102 300		102 300	100 441
	majandamiskulud	66 800	2 000	68 800	72 240
08103	Mänguväljak	11 500		11 500	10 627
	majandamiskulud	1 500		1 500	10 627
	investeeringud	10 000		10 000	
08107	Lastelaagrid	13 800		13 800	12 263
	tööjõukulud	10 700		10 700	9 975
	majandamiskulud	3 100		3 100	2 288
08107	Noorsootöö	2 800		2 800	1 260
	majandamiskulud	800		800	191
	toetused	2 000		2 000	1 069
08109	Vaba aja üritused	20 800		20 800	14 843
	majandamiskulud	20 800		20 800	14 843
08109	Lähkma külakeskus	3 000		3 000	3 157
	majandamiskulud	3 000		3 000	3 157
08109	Seltsitegevus	11 300	6 980	18 280	14 594
	majandamiskulud	300		300	216
	toetused	11 000	4 325	15 325	11 723
	investeeringud		2 655	2 655	2 655
08201	Kilingi-Nõmme Raamatukogu	92 323		92 323	89 422
	tööjõukulud	56 600		56 600	53 996
	majandamiskulud	35 723		35 723	35 306
	toetused				120
08201	Surju Raamatukogu	29 205	2 589	31 794	31 043
	tööjõukulud	16 300		16 300	15 286
	majandamiskulud	12 905	2 589	15 494	15 727
	toetused				30
08202	Klubi	197 150	2 650	199 800	190 945
	tööjõukulud	79 750	1 350	81 100	72 495
	majandamiskulud	72 400	1 300	73 700	73 990
	investeeringud	45 000		45 000	44 460
08202	Tali seltsimaja	16 000		16 000	13 550
	tööjõukulud	6 200	-6 200		
	majandamiskulud	9 800	6 200	16 000	13 550

Saarde valla 2023.a.
majandusaasta aruanne

08202	Surju rahvamaja	103 980	1 350	105 330	91 649
	tööjõukulud	49 700	1 100	50 800	48 972
	majandamiskulud	24 280	250	24 530	25 169
	investeeringud	30 000		30 000	17 508
08203	Monumendid ja mälestusmärgid	1 700		1 700	598
	majandamiskulud	1 700		1 700	598
08300	Ajaleht	11 000		11 000	9 765
	majandamiskulud	11 000		11 000	9 765
08400	Usuasutused	1 300	1 000	2 300	2 300
	toetused	1 300	1 000	2 300	2 300
08	VABAAEG,KULTUUR,RELIGIOON	854 288	33 077	887 365	825 159
09110	Lasteaed Kröll	699 300		699 300	682 797
	tööjõukulud	567 500		567 500	561 453
	majandamiskulud	81 800		81 800	84 223
	toetused	50 000			50
	investeeringud			50 000	37 071
09110	Surju lasteaed	310 100	3 322	313 422	299 791
	tööjõukulud	262 200	3 322	265 522	258 079
	majandamiskulud	47 900		47 900	41 712
09110	Teistele omavalitsustele lasteaiakohamaks	61 600	16 000	77 600	74 667
	majandamiskulud	61 600	16 000	77 600	74 667
09212	Surju Kool	363 000	5 061	368 061	368 199
	tööjõukulud	231 500	3 330	234 830	220 847
	majandamiskulud	91 500	1 731	93 231	100 341
	toetused				7 245
	investeeringud	40 000		40 000	39 766
09212	Surju Kool pedagoogid	319 447		319 447	319 091
	tööjõukulud	312 106		312 106	312 106
	majandamiskulud	7 341		7 341	6 985
09212	Gümnaasium	1 063 651	12 311	1 075 962	1 023 559
09510	tööjõukulud	756 751	-40 000	716 751	696 443
09602	majandamiskulud	206 900	37 311	244 211	226 521
	toetused				1 847
	investeeringud	100 000	15 000	115 000	98 748
09212	Teistele omavalitsustele õpilaskohamaks	53 000	8 700	61 700	61 180
	majandamiskulud	53 000	8 700	61 700	61 180
09601	Koolitoit	86 200	21 000	107 200	95 515
Güm	majandamiskulud	66 200	19 000	85 200	76 077
Surju	majandamiskulud	20 000	2 000	22 000	19 438
09212	Pedagoogid	1 187 719		1 187 719	1 169 389

Saarde valla 2023.a.
majandusaasta aruanne

09213	tööjõukulud	1 158 459		1 158 459	1 142 868
	majandamiskulud	29 260		29 260	26 521
09510	Muusikakool	209 500		209 500	194 851
	tööjõukulud	170 465		170 465	157 507
	majandamiskulud	23 735		23 735	37 140
	toetused	300		300	204
	investeeringud	15 000		15 000	
09510	Huvikeskused	17 000	38 230	55 230	50 633
	majandamiskulud	17 000	29 500	46 500	42 703
	toetused		8 730	8 730	7 930
09510	Saarde Valla Huvikeskus	61 227	6 030	67 257	61 543
	tööjõukulud	41 127	1 350	42 477	38 668
	majandamiskulud	20 100	4 680	24 780	22 675
	toetused				200
09600	Õpilasveo eriliinid	197 000	10 000	207 000	199 842
	tööjõukulud		5 000	5 000	4 067
	majandamiskulud	193 000	5 000	198 000	192 466
	toetused	4 000		4 000	3 309
09602	Õpilaskodud	700		700	0
	majandamiskulud	700		700	
09	HARIDUS	4 629 444	120 654	4 750 098	4 601 057
10121	Erivajadustega inimeste riiklik hoolekanne	6 000		6 000	5 973
	tööjõukulud	6 000		6 000	5 973
10121	Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	27 500	17 341	44 841	42 147
	tööjõukulud		4 629	4 629	4 453
	majandamiskulud	2 500	712	3 212	5 799
	toetused	25 000	12 000	37 000	31 895
10200	Surju hooldekodu Videvik	440 000		440 000	418 918
	tööjõukulud	321 000		321 000	303 765
	majandamiskulud	100 000		100 000	101 174
	investeering	19 000		19 000	13 979
10200	Hooldusreformi toetused		175 000	175 000	168 194
	toetused		175 000	175 000	168 194
10201	Eakate sotsiaalne kaitse	312 576	-143 000	169 576	160 758
	majandamiskulud	300 576	-143 000	157 576	153 945
	toetused	12 000		12 000	6 813
10201	Koduteenused	93 900		93 900	79 406
	tööjõukulud	88 632		88 632	73 380
	majandamiskulud	5 268		5 268	6 026
10400	Asendus- ja järelhooldus	53 249	10 213	63 462	55 937

Saarde valla 2023.a.
majandusaasta aruanne

	tööjõukulud		8 731	8 731	8 731
	majandamiskulud	35 249	1 482	36 731	28 765
	toetused	18 000		18 000	18 441
10402	Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	114 418	170	114 588	116 323
	tööjõukulud	30 450		30 450	17 051
	majandamiskulud	29 153	170	29 323	45 547
	toetused	54 815		54 815	53 725
10600	Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele		5 742	5 742	4 542
	toetused		5 742	5 742	4 542
10701	Toimetulekutoetus	241 713	126 522	368 235	352 975
	majandamiskulud	2 712		2 712	2 711
	toetused	239 001	126 522	365 523	350 264
10702	Sotsiaalsete riskirühmade kaitse	35 600	15 538	51 138	35 634
	tööjõukulud		10 338	10 338	8 708
	majandamiskulud	5 000		5 000	3 774
	toetused	30 600	5 200	35 800	23 152
10900	Sotsiaalse kaitse haldus	10 800	900	11 700	11 678
	majandamiskulud	10 800	900	11 700	11 678
10	SOTSIAALNE KAITSE	1 335 756	208 426	1 544 182	1 452 485

Lisa 1 Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Käesolev konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Selle põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning avaliku sektori finantsarvestuse ja – aruandluse juhendis sätestatud nõuded.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist, v.a. olulised enne 1995. a. soetatud kinnisvarainvesteeringud ja materiaalne põhivara, mis on kajastatud ühekordselt ümberhinnatud väärtuses.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes koma kohaga. Valla eelarve täitmise aruanne ja reservfondi kasutamine on koostatud eurodes.

Konsolideerimine

Valitseva mõju all olevateks üksusteks on loetud äriühing ja sihtasutus (vt. lisa 2), milles Saarde Vallavalitsus omab mõjuvõimu määrata investeringuobjekti finants- ja tegevuspoliitikat. Äriühingute puhul eeldatakse valitseva mõju olemasolu tavaliselt siis, kui emattevõtte osalus on üle 50 %. Valitseva mõju all olev sihtasutus on asutatud Saarde Vallavalitsuse poolt ning selle nõukogu liikmed määrab vallavalitsus.

Valitseva mõju all olevate üksuste tegevus kajastub konsolideeritud aruandes alates valitseva mõju tekkimisest kuni selle katkemiseni.

Valitseva mõju all olevate üksuste soetamist kajastatakse ostumeetodil, väljaarvatud ühise kontrolli all toimivad ühendused, mida kajastatakse nende raamatupidamisväärtuses. Valitseva mõju all olevate üksuste finantsnäitajad on konsolideeritud aruannetes liidetud rida - reall meetodil, kusjuures konsolideerimisel hõlmatud üksuste omavahelised nõuded, kohustused, tulud ja kulud on elimineeritud.

Osalused konsolideerimata aruannetes

Saarde Vallavalitsuse konsolideerimata aruandes (lisa 21) on osalused valitseva mõju all olevates üksustes kajastatud tuletatud soetusmaksumuses. Tuletatud soetusmaksumuseks loetakse kuni 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende väärtus kapitaliosaluse meetodil ning peale 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende soetusmaksumus. Tuletatud soetusmaksumus hinnatakse alla, kui osaluse objekti omakapitalist aruandekohuslasele kuuluv osa (valitseva mõju all olevate sihtasutuste ja mittetulundusühingute korral nende omakapital tervikuna) on langenud allapoole osaluse bilansilisest väärtusest. Kajastatud allahindlusi taastatakse järgmistel perioodidel, kuid mitte kõrgemale tuletatud soetusmaksumusest.

Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha ja raha ekvivalendid

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke ning lühiajalisi või katkestatavaid tähtajalisi deposiite.

Deposiitidelt ja arvelduskontolt bilansikuupäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse viitlaekumistena.

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded

Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis alla hinnatud. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Nõue loetakse lootusetuks, kui tegevjuhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Ettemaksed

Ettemakse kajastatakse raamatupidamises esmalt vastava ettemaksesumma ülekandmisel. Ettemaksed tulevaste perioodide kulude eest kajastatakse kuluna perioodis, mille eest ettemakse tehti. Arvestuse lihtsustamise eesmärgil on lubatud kanda tulevaste perioodide kulu kohe kuluks, kui arvel või teatisel kajastatud ettemakse summa on väiksem põhivara kapitaliseerimise alampiirist.

Varud

Varudena on kajastatud haridus- ja tervishoiuasutuste ning hooldekodu sööklates olevad toiduained ja konsolideerimisgruppi kuuluvate üksuste küttevarud ning materjalid.

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest soetamisega seotud otsestest kulutustest. Varude jäägi hindamisel kasutatakse põhiliselt FIFO meetodit.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte (maad või hooneid), mida hoitakse väljarentimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida konsolideerimisgrupp ega ükski teine avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused).

Konsolideerimisgrupp kasutab kinnisvarainvesteeringute amortiseerimisel lineaarset meetodit, kasutades materiaalse põhivara gruppidele määratud amortisatsiooninorme.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 10 000 eurost.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis pikendavad vara kasulikkust tööiga ning tõstavad vara kvaliteeti või tööjäädust üle algselt arvatud taseme, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Põhivara

Raivo Ott

Vallavanem

remondi- ja hoolduskulud, mis tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgset taset, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivara soetusmaksumusse arvatakse kulutused, mis on vajalikud selle kasutusele võtmiseks, v.a. soetusega kaasnevad maksud, lõivud, laenu-, koolitus- ja lähetuskulud, mis kajastatakse kuluna. Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle hinnangulisest kasulikust elueast. Kui põhivara koosneb erineva hinnangulise kasuliku elueaga komponentidest, mille soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt hinnata, võetakse komponendid eraldi arvele.

Uue põhivara kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

• Hooned	1,2 - 6,0
• Rajatised	2,0 - 20,0
• Masinad ja seadmed	8,0 - 30,0
• Transpordivahendid	20,0
• Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika	30,0
• Mööbel	10,0 -15,0
• Muu põhivara	5,0 - 40,0

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Ümberhindlus

Ümberhindluse kajastamist on jätkatud ka 2023. aastal. Maa arvelevõtmiseks on kasutatud maa maksustamishinda. Kinnisvara hindamine viidi läbi turuväärtuse meetodil.

Renditud varad

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepingud käsitletakse kasutusrendina.

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Kapitalirendi tingimustele renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, välja arvatud juhul, kui ei eksisteeri piisavat kindlust, kas rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse - sellisel juhul amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku eluea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Makstavad rendimaksud jagatakse intressikuluks ja kohustust vähendavateks põhiosa tagasimakseteks.

Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu põhivaraga. Kasutusrendist saadav tulu kajastatakse ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva tekkinud kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad aruandekohuslase senisest tegevuspraktikast ning mille suurust saab usaldusväärselt hinnata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Finantskohustised

Finantskohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära, v.a. edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ja tuletisinstrumendid, mida kajastatakse õiglases väärtuses. Olulised tehingukulutused võetakse efektiivse intressimäära arvutamisel arvesse ja kantakse kohustuse eluea jooksul intressikuludesse.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui toetuse saaja on teinud kulutused, milleks sihtfinantseerimine oli ette nähtud, ning eksisteerib piisav kindlus, et sihtfinantseerimine leiab aset.

Sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemad eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist ning tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega.

Sihtfinantseerimist, mille korral antakse saajale toetust saaja ülalpidamiseks ja mida saaja võib kasutada suurel määral oma äranägemisel, nimetatakse tegevustoetuseks ja seda kajastatakse kassapõhiselt.

Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, sihtfinantseerimise summa aga kajastatakse samal ajal tuluna.

Maksude arvestus

Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud (näiteks käibemaks, juhul kui ostjaks on mittekäibemaksukohustuslane) on kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus. Residendist äriühing maksab tulumaksu dividendide või muude kasumieraldistena jaotatud kasumilt nende väljamaksmisel rahalises või mitterahalises vormis. Saarde vallal puudub otsus dividendide väljamaksmiseks.

Konsolideerimisgruppi kuuluva käibemaksukohustuslase 2023. a. makstava käibemaksu mahaarvutamisel kasutatav proportsioon oli 99%.

Tulude arvestus

Kogutud maksude, lõivude, trahvide ja muud tulud võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt esitatud maksudeklaratsioonidele ja muudele tulu tekkimist kajastavatele dokumentidele. Toodete müügist

tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh. käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, kajastatakse soetamishetkel kuluna tulemiaruaande kirjel Muud tegevuskulud.

Rahavoogude aruanne

Aruande koostamisel on laekumised ja väljamaksed rühmitatud nende eesmärgi järgi põhitegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks.

Põhitegevuse rahavood on leitud kaudsel meetodil - on korrigeeritud tegevustulemit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja põhitegevusega seotud käibevarade ja lühiajaliste kohustuste saldode muutused.

Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevad rahavood on kajastatud otsemeetodi kohaselt.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse Saarde valla volikogu ja valitsuse liikmed ning asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida, konsolideerimisgruppi kuuluvate sihtasutuste ja äriühingute nõukogude ja juhatuste liikmed, kõigi eelpool loetletud tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete lähedased pereliikmed, samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud.

Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse informatsioon nende tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele ja sise-dokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele, tulenevalt avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhendist.

2023.aastal toimus informatsiooni esitusviisi muutus – alates 01.01.2023 ei avalikustata neid tehinguid, mis on toimunud vastavat üldistele nõuetele või turutingimustele.

Eelarve täitmise aruanne

Eelarve täitmise aruanne on koostatud vallavalitsuse kohta (konsolideerimata) tekkepõhiselt.

Eelarve täitmise aruanne on koostatud võrreldes konsolideerimata aruannetega teatud erinevustega, mida on selgitatud lisas 22.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades.

Lisa 2 Konsolideerimisgruppi kuuluvad üksused

Käesolevas konsolideeritud aastaaruandes on rida-realt konsolideeritud valitseva mõju all olevad Saarde Kommunaal OÜ ja Kilingi - Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus SA.

Saarde Kommunaal OÜ majandusnäitajad tuhandetes eurodes koma kohaga

	Seisuga 31.12.2023	Seisuga 31.12.2022
Tulud	834,8	828,3
Kulud	-1080,3	-1092,1
Kasum/kahjum	- 245,5	- 263,8
Varad perioodi lõpus	8039,9	8141,3
Kohustised perioodi lõpus	- 165,4	- 121,3
Netovara perioodi lõpus	7874,5	8020,0

Osaluse bilansiline väärtus vallavalitsuse bilansis seisuga 31.12.2022 oli 3719,2 tuhat eurot ja aruandeperioodi lõpu seisuga oli osalus 3819,2 tuhat eurot.

Rahalise sissemaksena tasuti osaluse soetuseks 100,0 tuhat eurot.
Saarde Kommunaal OÜ kuulub 100%-liselt Saarde vallale.

Kilingi - Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse majandusnäitajad tuhandetes eurodes koma kohaga

	Seisuga 31.12.2023	Seisuga 31.12.2022
Tulud	1264,3	1037,7
Kulud	-1100,8	-943,4
Kasum/Kahjud	163,5	94,3
Varad perioodi lõpus	721,8	527,2
Kohustised perioodi lõpus	-153,2	-122,1
Netovara perioodi lõpus	568,6	405,1

Osaluse bilansiline väärtus vallavalitsuse bilansis seisuga 31.12.2023 oli 12,7 tuhat eurot. Sihtasutus on moodustatud Saarde valla osalusel.

Lisa 3 Raha

tuhandetes eurodes koma kohaga

	31.12.2023	31.12.2022
Raha arvelduskontodel pangas	1358,5	1154,9
Sularaha kassas	1,8	1,3
Raha ja selle ekvivalendid kokku	1360,3	1156,2

Hoiustelt saadud intressitulu oli 7,9 tuhat eurot (eelmisel aruandeperioodil 0,1 tuhat eurot).

Lisa 4 Maksunõuded ja maksutulud
tuhandetes eurodes koma kohaga

	Lühiajalised nõuded 31.12.2022	Saadud ette- maksed 31.12.2022	Aruande- perioodi tulu	Aruande perioodi laekumised	Lühiajalised nõuded 31.12.2023	Saadud ettemaksed 31.12.2023
Tulumaks	353,1	0	4191,7	4201,6	343,2	0
Maamaks	0,4	0	408,4	409,0		0,2
Reklaami- maks	0	0	0,6	0,4	0,2	0
Kokku maksud	353,5	0	4600,7	4611,0	343,4	0,2
Keskkonna- kasutusest tulenevad maksed (Lisa 14)	6,2	0,4	79,5	36,3	49,4	0,4
Kokku	359,7	0,4	4680,2	4647,3	392,8	0,6

Lisa 5 Muud nõuded ja ettemaksed
tuhandetes eurodes koma kohaga

	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ostjate vastu	94,1	149,0
Brutosummas	95,4	149,5
ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud	-1,3	-0,5
Saamata toetused	2,2	73,0
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	14,3	15,6
Ettemakstud sihtfinantseerimine	18,2	0,2
Ettemakstud põhivara sihtfinantseerimine	0	24,7
Muud nõuded	0,1	0,9
Viitlaekumised	0,1	0
Rahandusministeeriumilt saamata põhivara sihtfinantseerimine(Lisa 12)	148,5	0
Maksude ettemaksed	12,2	0
Kokku muud nõuded ja ettemaksed	289,7	263,4

Lisa 6 Varud
tuhandetes eurodes koma kohaga

	31.12.2023	31.12.2022
Küttevarud	21,2	25,5
Materjalid	8,6	9,4
Toiduained	5,8	5,8
Varude ettemaksed	0,4	0,1
Varud kokku	36,0	40,8

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud
tuhandetes eurodes koma kohaga

	2023	2022
Soetusmaksumus perioodi alguses	242,6	476,7
Akumuleeritud kulum perioodi alguses	-99,9	-251,0
Jääkväärtus perioodi alguses	142,7	225,7
Liikumised	2023	2022
Ümberhindlus	212,6	0,5
Toodud materiaalsest põhivarast soetusmaksumuses	97,9	0
Toodud materiaalsest põhivarast amortisatsioon	-92,0	0
Muu mahakandmine jääkväärtuses	-20,4	-9,5
Amortisatsioon	-3,9	-8,1
Müük	0	-65,9
Soetusmaksumus perioodi lõpus	523,5	242,6
Akumuleeritud kulum perioodi lõpus	-186,6	-99,9
Jääkväärtus perioodi lõpus	336,9	142,7

Alates 01.jaanuarist 2023.a. muudeti materiaalse, immateriaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute soetusmaksumuse piirmäära – see moodustab nüüd 10,0 tuhat eurot. Jaanuaris 2023 kanti sellest väiksema soetusmaksumusega varaobjektid bilansist välja, kajastades nende jääkväärtuse summas 20,4 tuhat eurot amortisatsioonikuluna muu mahakandmise real.

Ümberhinnatud on maad maksustamishinnas 0,6 tuhande euro eest. Ümberhindlusena on hinnatud Lähkma külamaja kinnistu 189,0 tuhat eurot ning Väike-Ilvese elamu 23,0 tuhat eurot. Ümberhindluse teostas kutseline hindaja.

Renditulused kinnisvarainvesteeringutelt saadi aruandeaastal 40,8 tuhat eurot (2022.a. 30,3 tuhat eurot). Kinnisvarainvesteeringute jooksvaks hoolduseks kulutati aruandeaastal 29,8 tuhat eurot (2022.aastal 15,3 tuhat eurot).

Lisa 8 Materiaalne põhivara
tuhandetes eurodes koma kohaga

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpeta- mata tööd ja ette- maksed	Kokku
Jääk 31.12.2022						
Soetusmaksumus	436,0	25524,0	1596,5	202,4	207,4	27966,3
Akumuleeritud kulum	0	-8659,7	-511,7	-102,3	0	-9273,7
Jääkväärtus	436,0	16864,3	1084,8	100,1	207,4	18692,6

Saarde valla 2023.a.
majandusaasta aruanne

Aruandeperioodi liikumised						
Soetused ja parendused		1561,5	254,7	75,7	96,3	1988,2
Üle viidud kinnisvarainvesteeringutesse	-0,5	-5,4				-5,9
Kulum ja allahindlus		-740,4	-94,5	-6,8		-841,7
Müüdud põhivara jääkväärtuse mahak.			-53,2			-53,2
Muu mahakandmine jääkväärtuses	-7,8	-137,9	-75,8	-13,5		-235,0
Ümberhindlus	8,5					8,5
Ümberklassifitseerimine		177,3		0,6	-177,9	
Kokku liikumised	0,2	855,1	31,2	56,0	-81,6	860,9
Jääk 31.12.2023						
Soetusmaksumus		436,2	26382,8	1630,9	221,9	125,8
Akumuleeritud kulum			-8663,4	-514,9	-65,8	-9244,1
Jääkväärtus		436,2	17719,4	1116,0	156,1	125,8
						19553,5

Alates 01.jaanuarist 2023.a. muudeti materiaalse, immateriaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute soetusmaksumuse piirmäära – see moodustab nüüd 10,0 tuhat eurot. Jaanuaris 2023 kanti sellest väiksema soetusmaksumusega varaobjektid bilansist välja, kajastades nende jääkväärtuse summas 100,5 tuhat eurot amortisatsioonikuluna.

Maakatastrisse on kantud munitsipaliseeritud maad 8,5 tuhande euro eest. Maa on hinnatud maa maksustamishinnas.

Saarde Kommunaal tagastas uue traktori sissemakseks traktor Valtra, müügitulu saadi 47,0 tuhat eurot.

Rahavoogude aruandes kajastub materiaalse põhivara eest tasutud summana 2146,5 tuhat eurot, mis tuleneb järgmistest summadest:

- 1) aruandeaasta soetuste summa 1988,2 tuhat eurot
- 2) liidetud käibemaksukulu põhivara soetuselt 377,4 tuhat eurot (Lisa 18)
- 3) liidetud aasta alguses tarnijatele tasumata põhivara eest 27,5 tuhat eurot
- 4) lahutatud aasta lõpus tarnijatele tasumata põhivara eest 127,3 tuhat eurot
- 5) lahutatud aruandeaastal kapitalirendi tingimustel soetatud põhivara maksumus summas 119,3 tuhat eurot.

**Kapitalirendi tingimustel
renditud varad**

Masinad ja seadmed

Jääkväärtus 31.12.2021	96,2
Soetusmaksumuse muutus	-15,0
Arvestatud kulum	-9,7
Jääkväärtus 31.12.2022	71,5
Soetusmaksumuse muutus	15,6
Arvestatud kulum	26,2
Jääkväärtus 31.12.2023	113,3

Lisa 9 Muud kohustised ja saadud ettemaksed
tuhandetes eurodes koma kohaga

	31.12.2023	31.12.2022
Maksukohustised kokku	208,4	201,8
s.h. käibemaksu kohustis	0	9,2
sotsiaalmaksu kohustis	127,6	118,0
üksikisiku tulumaksu kohustis	65,7	60,4
töötuskindlustusmakse kohustis	8,1	7,6
kogumispensionimaksete kohustis	4,2	4,0
erisoodustuste ja ettevõtja tulumaksu kohustis	0,1	0
loodusressursside kasutamise ja		
saastetasude kohustis	2,7	2,6
Seadusandlusest tulenevad toetuste kohustised	1,1	0
Sihtfinantseerimiseks saadud vahendid	93,2	67,1
Muud kohustised	41,6	17,4
Muud saadud ettemaksed	3,5	4,5
Kokku muud kohustised ja saadud ettemaksed	347,8	290,8

Deklareerimata maksukohustised kajastuvad bilansis real Võlad töövõtjatele. Aruandeperioodil oli deklareerimata maksukohustiste suurus 197,7 tuhat eurot (2022.aastal 170,9 tuhat eurot).

Lisa 10 Tingimuslikud kohustised

Eelarveaasta lõpu seisuga on kajastatud üleminevad hankepingud:

- IBG Ehitus OÜga summas 107,7 tuhat eurot, millest 10,9 tuhat eurot kajastub 2024.aasta eelarves. Leping on sõlmitud Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi renoveerimise eskiis- ja põhiprojekti koostamiseks.
- IBG Ehitus OÜga summas 27,5 tuhat eurot sotsiaalelamu eelprojekti koostamiseks, mis kajastub 2024.aasta eelarves elamumajanduse haldamise investeeringute real.
- Nordpont OÜga summas 65,7 tuhat eurot Kaskealuse silla remondiks, mis kajastub 2024.aasta teede ja tänavate investeeringute real.

Lisa 11 Laenukohustised

tuhandetes eurodes koma kohaga

	Järelejäänud tähtajaga				Üle 4.a.	KOKKU	KOKKU
	Kuni 1. a.	1-2 aastat	2-3 aastat	3-4 aastat		pikaajaline osa	
Jääk seisuga 31.12.2022	317,2	230,4	220,2	182,6	1621,4	2254,6	2571,8
Kapitalirent	42,9	0	0	0	0	0	42,9
Laenud	274,3	230,4	220,2	182,6	1621,4	2254,6	2528,9
Jääk seisuga 31.12.2023	301,8	290,4	255,2	259,5	2233,5	3038,6	3340,4
Kapitalirent	15,7	11,5	12,2	12,8	43,6	80,1	95,8
Laenud	286,1	278,9	243,0	246,7	2189,9	2958,5	3244,6

Informatsioon laenu-ja kapitalirendilepingute kaupa

Laenu andja	Lõpptähtaeg	Intressimäär	Alusvaluuta	Jääk		Intressikulu	
				31.12.2023	31.12.2022	2023	2022
Swedbank Liising AS	30.06.2024	Euribor+2,69%	EUR	4,7	7,5	0,4	0,4
Luminor Liising AS	01.08.2028	Euribor+1,52%	EUR	91,1	0	2,8	0
Luminor Liising AS	01.06.2023	Euribor+ 1,64%	EUR	0	35,4	1,2	0,8
SEB Pank	15.09.2022	Euribor+0,9%	EUR	0	0	0	0,1
SEB Pank	19.12.2023	Euribor+0,8%	EUR	0	46,5	1,0	0,7
SEB Pank	15.09.2025	Euribor+ 0,98%	EUR	89,1	137,2	4,7	1,9
SEB Pank	14.12.2028	Euribor+ 1,1%	EUR	794,2	856,9	34,8	11,3
SEB Pank	15.06.2031	Euribor+0,85%	EUR	776,6	838,3	32,1	10,7
Swedbank	15.04.2032	Euribor+0,83%	EUR	604,7	650,0	24,5	0,2
Swedbank	15.08.2033	Euribor+ 1,089%	EUR	980,0	0	7,6	0
Kokku				3340,4	2571,8	109,1	26,1

Kapitalirendikohustist tasuti kokku 66,4 tuhat eurot, laene 264,3 tuhat eurot.

Lisa 12 Saadud toetused
tuhandetes eurodes koma kohaga

	2023	2022
a)Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		
Rahalised sihtfinantseerimised	907,4	108,4
Rahandusministeeriumilt	594,0	53,8
Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse hoonele	594,0	0
vallavalitsuse hoone renoveerimiseks	0	53,8
Kliimaministeeriumilt jäätmejaamale	200,0	0
Päästeametilt kriisivalmiduse projektile	30,5	0
Pärnu Kiirabilt Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskusele	25,5	0
Sotsiaalministeeriumilt tervise- ja hoolduskeskusele	0	8,0
Põhivara sihtfinantseerimise vahendamine	57,4	46,6
b)Saadud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		
Eesti Töötukassalt	3,9	0
Kaitseministeeriumilt	23,9	0,6
Riigipoolne raamatukogu raamatute sihtfinantseerimine	9,1	8,4
PRIA-lt koolipiima ja puuvilja toetuseks	5,9	4,9
Päästeametilt	12,5	3,4
Kliimaministeeriumilt koolide projektidele	6,1	3,6
Lasteaia õpetajate koolituseks	0,7	0,6
Majandus-ja Kommunikatsiooniministeeriumilt	0,1	0,4
Õpilasmalevale	1,9	2,1
Eesti Kultuurkapitalilt	1,5	2,3
Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuselt	4,1	4,4
Kultuuriministeeriumilt	11,8	5,0
Sotsiaalministeeriumilt projektidele	24,6	15,7
Vältimatu abi Ukraina sõjapõgenikele	9,0	34,6
Ukraina sõjapõgenike üürikuludeks	4,5	15,5
Riigikogu Kantseleilt valimisteks	11,6	0
Ettevõtluse- ja Innovatsiooni Sihtasutuselt	66,5	0
Laulu-ja tantsupeo transpordiks	1,6	0
Terviseprojektile	0,9	0
Haridus- ja Noorteametilt	2,8	0
Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduselt	0,6	0
Eesti - Soome Instistuudilt	0,1	0
Annetused gümnaasiumile	0,2	0
Sotsiaalkindlustusametilt tervise- ja hoolduskeskusele	0	2,0
KIKilt koolide projektidele	0	3,4
Surju Põhikooli projektidele	0	15,9
Tervise Arengu Instituudilt	0	4,3
Haridus-ja Teadusministeeriumilt		
õpilükkade tasandamiseks	0	23,3
testimiseks	0	1,4
gümnaasiumi ventilatsioonile	0	6,4

eestikeelse õppe tegevustoetus	0	2,4
sõjapõgenike lõimumistoetus	0	4,4
Rahandusministeeriumilt		
energiahindade leevendusmeetmeks	0	49,3
aadressandmete korrastamiseks ja		
menetlustoiminguteks	0	0,4
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	203,9	214,7
c) Saadud muud toetused		
riigieelarvest tasandusfondi ja toetusfondi	3268,4	2409,1
õpilaskodule	25,8	32,8
Kaitseministeeriumilt	0,7	9,8
Ukraina laste hariduse tagamiseks	20,8	134,4
Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt	0,2	0
Kokku saadud muud toetused	3315,9	2586,1
Kokku saadud toetused	4427,2	2909,2

Riigieelarvest saadud maksed tasandusfondi ja toetusfondi eraldati järgmisteks tegevusteks:

- hariduskulude katmiseks 1580,7 tuhat eurot (2022.a. 1209,1 tuhat eurot)
- toimetulekutoetusteks 368,2 tuhat eurot (2022.a. 263,4 tuhat eurot)
- üldisesse fondi kohalike omavalitsuste maksulaekumiste erinevuste tasandamiseks 680,9 tuhat eurot (2022.a. 517,9 tuhat eurot).
- rahvastiku toimingute kulude hüvitis 0,2 tuhat eurot (2022.a. 0,6 tuhat eurot)
- kohalike teede hoiu toetus 237,9 tuhat eurot (2022.aastal 227,3 tuhat eurot)
- huvitegevuse toetuseks 76,6 tuhat eurot (2022. aastal 69,6 tuhat eurot)
- suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi osutamise toetus 4,4 tuhat eurot (2022.aastal 3,7 tuhat eurot)
- koolieelsete lasteasutuste toetus 51,6 tuhat eurot (2022.aastal 50,8 tuhat eurot)
- matusetoetusteks 17,7 tuhat eurot (2022.aastal 17,0 tuhat eurot)
- asendus- ja järelhooldusteenusteks 63,5 tuhat eurot (2022.aastal 49,7 tuhat eurot)
- kõrgeenenud energiakuludega toimetulemise toetus 26,1 tuhat eurot (2022.aastal puudus)
- pikaajalise hoolduse korraldamise toetus 160,6 tuhat eurot (2022.aastal puudus).

Rahandusministeerium on andnud garantii 904,5 tuhande eurosele toetusele Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi rekonstrueerimiseks. Tööd algavad 2024.aastal.

Lisa 13 Kaupade ja teenuste müük

tuhandetes eurodes koma kohaga

	2023	2022
Tulud tervishoiust	1039,4	925,9
Tulud sotsiaalabialasest tegevusest	403,1	401,4
Elamu-ja kommunaalmajanduse tulud	334,9	306,6
Tulud haridusalasest tegevusest	277,9	221,7
Tulud majandustegevusest	94,1	86,9
Tulud spordi - ja puhkealasest tegevusest	24,0	19,0

Raivo Ott

Vallavanem

Tulud kultuuri-ja kunstialasest tegevusest	17,6	14,7
Riigilõivud	5,9	8,2
Kokku kaupade ja teenuste müük	2196,9	1984,4

Lisa 14 Muud tulud

tuhandetes eurodes koma kohaga

	2023	2022
Muud tulud	3,9	6,6
Kaevandamisõiguse tasud	61,2	15,6
Maismaatuulikute keskkonnahäiringu hüvitised	9,9	0
Tasu vee erikasutusest	8,4	8,0
Kasum varude müügist	1,7	4,0
Kasum/kahjum varade müügist (Lisa 8)	-6,2	31,0
Kokku muud tulud	78,9	65,2

Lisa 15 Tööjõukulud

tuhandetes eurodes koma kohaga

Tegevusvaldkond	2023		2022	
	Töötajate arv	Töötasukulud	Töötajate arv	Töötasukulud
Haridus	131,72	-2545,9	130,33	-2107,7
Tervishoid	31,37	-589,3	31,71	-513,8
Üldised valitsussektori teenused	17,98	-419,0	19,42	-394,1
Vaba aeg, kultuur, sport	20,65	-262,5	22,48	-241,0
Keskkonnakaitse	14,77	-296,7	17,12	-314,0
Sotsiaalne kaitse	21,24	-318,2	20,9	-277,9
Majandus	0	-0,6	0	-0,60
Elamumajandus	0,18	-1,7	0,34	-4,0
Kokku töötajate arv ja töötasukulud	237,91	-4433,9	242,3	-3853,1

Töötajate arvuna on esitatud keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale. Ajutiste töölepingute korral ei ole töötajate arvu leitud. Ajutiste töölepingute alusel arvestatud töötasukulud moodustasid aruandeperioodil 80,9 tuhat eurot ja võrreldaval perioodil 68,7 tuhat eurot.

	2023	2022
Töötasukulud	-4433,9	-3853,1
Tööjõukulude kapitaliseerimine	0	0,1
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	-1481,5	-1284,6
Erisoodustused kokku	-1,3	-1,8
sh. muud erisoodustused	-1,3	-1,8
Kokku tööjõukulud	-5916,7	--5139,4

Lisa 16 Majandamiskulud
tuhandetes eurodes koma kohaga

	2023	2022
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	-689,8	-906,1
Rajatiste majandamiskulud	-410,5	-419,7
Õppevahendite ja koolituse kulud	-254,1	-228,0
Toiduained ja toitlustusteenused	-202,1	-185,5
Sõidukite majandamiskulud ¹	-167,6	-189,2
Mitmesugused majanduskulud	-164,5	-161,9
Meditšiini- ja hügieenikulud	-87,9	-75,5
Administreerimiskulud	-87,5	-71,0
Inventari majandamiskulud	-83,3	-98,8
Info - ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-78,9	-74,8
Sotsiaalteenused	-75,2	-67,5
Kommunikatsiooni-, kultuuri - ja vaba aja sisustamise kulud	-70,6	-73,3
Koolituskulud	-30,1	-33,8
Teavikute ja kunstiesemete kulud	-21,3	-15,6
Uurimis - ja arendustööd	-15,0	-11,3
Lähetuskulud	-9,9	-3,6
Muu erivarustus ja materjalid	-5,9	-4,9
Töömashinate ja seadmete majandamiskulud	-3,4	-9,2
Eri – ja vormiriietus	-1,2	-1,6
Kokku majandamiskulud	-2458,8	-2631,3

¹Kasutusrendi tingimustel oli aruandeperioodil renditud kokku 8 sõidukit. Kasutusrendilepingute intressimääradeks on 3 k. EURIBOR + 3,0% ja 6 k. EURIBOR + 1,7% ja 6 k. EURIBOR + 1,99%.

Kokku on kasutusrendi tingimustel renditud sõidukite jääkmaksumuseks pärast lepingujärgsete osamaksete tasumist 52,2 tuhat eurot. Rendiperioodi lõpul on vara võimalik välja osta.

Aruandeaastal moodustasid rendimaksed 49,6 tuhat eurot (2022. a. 34,8 tuhat eurot).

Järgnevate rendiperioodide maksed kokku on 65,4 tuhat eurot, s.h. järgmisel majandusaastal 29,9 tuhat eurot, 2025. aastal 35,5 tuhat eurot.

Lisa 17 Antud toetused
tuhandetes eurodes koma kohaga

	2023	2022
a)Sotsiaaltoetused		
Toimetulekutoetused	-350,3	-312,6
Peretoetused	-50,5	-59,8
Õppetoetused	-5,1	-6,2
Toetused puuetega inimestele	-11,7	-16,8
Muud sotsiaaltoetused	-61,5	-57,8
Sotsiaalmaks hooldajatoetustelt	-12,1	-7,6

Preemiad, autasud	-26,4	-3,8
Kokku sotsiaaltoetused	-517,6	-464,6
b) Toetused põhivaradele	-104,1	-110,4
Rahaline sihtfinantseerimine	-104,1	-110,4
Hajaasustuse veeprogramm	-74,1	-93,2
Loomade varjupaigale	-27,3	-8,6
Ristiküla Külaseltsile	-2,7	0
Saarde Katariina Kogudusele	0	-8,6
c) Muud toetused		
Liikmemaksud	-23,6	-23,3
MTÜ-le Pärnumaa Omavalitsuste Liit	-10,5	-12,8
Pärnumaa Ühistranspordikeskus	-3,0	-3,0
Rohelise Jõemaa koostöökogu	-0,6	-0,6
Pärnu Lahe Partnerluskogu	-2,3	-2,2
Eesti Jäätmehoolduskeskus	-5,3	-2,7
Eesti Linnade ja Valdade Liit	-1,5	-1,5
Eesti Muusikakoolide Liit	-0,2	-0,1
Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus	-0,2	-0,2
Eesti Naislaulu Selts	0	-0,2
Seltsitegevuseks	-11,7	-11,0
Saarde Hariduselu Sihtasutusele	-1,0	-1,0
Lähkma-Saunametsa Külaseltsile	-0,5	-0,9
rahvatantsijatele	-0,6	-0,6
Ristiküla Külaseltsile	-1,3	-0,5
Saarde käsitööle	-0,6	-0,5
naiskoorile	-0,3	-0,5
seltsing Patlane	-0,4	-0,5
Allikukivi park	-0,5	-0,5
meeskoorile	-0,4	-0,4
eakatele	-0,7	-0,3
Surju- Ilvese Külaseltsile	-0,3	-0,2
Surju Kultuuriseltsile	-0,9	-0,2
Tali Külaseltsile	-0,6	0
Tihemetsa Kogukonnale	-2,8	0
Saarde Saunaklubile	-0,5	0
Noore Vanema Perekeskusele	-0,2	0
Kunstiringile Spekter	-0,1	0
MTÜ Sassi Sussid	0	-2,3
Tihemetsa Põhikooli vilistlastele	0	-1,3
Veelikse Varaaidale	0	-0,6
MTÜ AIK Livonia	0	-0,4
Pärnumaa Kodukandile	0	-0,3
Laste huvitegevuseks	-7,9	-6,9
Riigipoolsed huvihariduse- ja tegevuse toetused	-7,9	-6,9
Spordiklubidele	-20,2	-19,3

Saarde valla 2023.a.
majandusaasta aruanne

Tihemetsa Motoklubile	-5,0	-5,0
võimlemisklubile GITHA	-4,7	-5,0
maleklubile	-4,0	-3,6
spordiklubile Saarde	-3,0	-3,0
jalgpalliklubile	-1,5	-1,9
spordiklubile Vaablane	-1,6	-0,6
Pärnumaa spordiveteranidele	-0,2	-0,2
Surju Valla Spordiklubile	-0,2	0
Vaimse tervise projektile	-8,1	-14,6
Ettevõtluse arengu toetamine	-0,3	-0,1
Pärnumaa Omavalitsuste Liidule ühisüritusteks	-81,4	-64,6
Projekt "Ahjud, pliidid korda"	-15,8	-7,0
Mai Apteegile	-0,8	-1,1
Pärnu Keskraamatukogule	-0,1	-0,1
Usuasutustele	-2,3	0
Toidupangale	-2,0	0
Noorsootöö projektidele	-1,2	0
Surju Kooli Erasmus projektile	-7,3	0
Rohelise Jõemaa koostööprojektile	0	-5,0
Eesti Linnade, Valdade Liidule Ukraina toetuseks	0	-2,0
Sotsiaaltranspordile	0	-2,2
Kokku muud toetused	-182,7	-157,2
Antud toetused kokku	-804,4	-732,2

Lisa 18 Muud tegevuskulud

tuhandetes eurodes koma kohaga

	2023	2022
Käibemaksukulu	-372,2	-376,7
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	-377,4	-133,6
Loodusressursside kasutamise- ja saastetasud	-16,4	-12,5
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-1,0	0,5
Riigilõivud, trahvid, maksud	-1,9	-0,8
Järelevalvetasud	0	-0,6
Kokku muud tegevuskulud	-768,9	-523,7

Lisa 19 Tehingud seotud osapooltega
tuhandetes eurodes koma kohaga

Tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetele arvestatud tasud

	Tegev-ja kõrgema juhtkonna keskmise arv (taandatuna täistööajale)		Tasude kogusumma	
	2023	2022	2023	2022
Volikogu liikmed	14,94	15,0	27,4	30,0
Vallavalitsuse liikmed	2,98	3,0	48,3	39,4
Asutuste juhid	14,08	13,9	295,2	218,7
Juhatuselised liikmed	0,90	1,0	26,8	23,9

Ülaltoodud tasud on arvestatud ilma sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmakseteta, kuid nende hulka on arvatud kõik töötasud ja hüvitised. Muid täiendavaid soodustusi pole tegev- ega kõrgema juhtkonna liikmetele aruandeaastal arvestatud.

Lisa 20 Bilansipäevajärgsed sündmused

Vastavalt Saarde Vallavolikogu poolt vastuvõetud 2024.aasta eelarvele, sõlmiti mais 2024 laenuleping SEB Pank ASiga. Laenu suurus on 1,1 miljonit eurot. Aruande menetlemise ajaks laenuvahendeid kasutusele võetud pole.

24.05.2024 jõustus Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Arbitraažikohtu otsus Kraavimees OÜ hagi osas Saarde valla vastu. Kohtuotsus jättis Kraavimees OÜ hagi rahuldamata. Vald tasus arbitraaži- ja registreerimismaksuks 10,3 tuhat eurot.

Hagi oli esitatud 25.juulil 2023, hageja nõue Saarde valla vastu tulenes riigihanke nr.236216 tulemusel sõlmitud töövõtulepingust. Hagi summa oli 161,0 tuhat eurot, millele lisandus sissenõutavaks muutunud viivis 19,5 tuhat eurot ja jooksvalt lisanduv viivis kuni põhinõude suuruseni.

Hageja poolt esitatud alternatiivse nõude tasuks oli 120,7 tuhat eurot, saamata jäänud tulu 7,9 tuhat eurot, sissenõutavaks muutunud viivis 16,4 tuhat eurot ja jooksvalt lisanduv viivis kuni põhinõude suuruseni.

Lisa 21 Konsolideerimata finantsaruanded

Konsolideerimata bilanss

tuhandetes eurodes koma kohaga

	31.12.2023	31.12.2022
Varad		
<i>Käibevara</i>		
Raha ja pangakontod	765,0	826,6
Maksunõuded	392,8	359,7
Muud nõuded ja ettemaksed	185,1	111,2
Varud	20,4	24,6
<i>Käibevara kokku</i>	1363,3	1322,1
<i>Põhivara</i>		
Osalused sihtasutustes	12,7	12,7
Osalused tütarettevõtjates	3819,3	3719,2
Kinnisvarainvesteeringud	336,9	142,7
Materiaalne põhivara	11559,5	10553,8
<i>Põhivara kokku</i>	15728,4	14428,4
Varad kokku	17091,7	15750,5
Kohustised		
<i>Lühiajalised kohustised</i>		
Saadud loodusressursside ettemaksed	0,6	0,4
Võlad tarnijatele	274,2	260,0
Võlad töövõtjatele	508,7	439,2
Muud kohustised ja saadud ettemaksed	314,2	225,6
Laenukohustised	290,8	281,8
<i>Lühiajalised kohustised kokku</i>	1388,5	1207,0
<i>Pikaajalised kohustised</i>		
Laenukohustised	2958,5	2254,6
<i>Pikaajalised kohustised kokku</i>	2958,5	2254,6
<i>Kohustised kokku</i>	4347,0	3461,6
<i>Netovara</i>		
Akumuleeritud ülejääk	12510,1	12854,3
Aruandeperioodi tulem	234,6	-565,4
<i>Netovara kokku</i>	12744,7	12288,9
Kohustised ja netovara kokku	17091,7	15750,5

Konsolideerimata tulemiaruanne
tuhandetes eurodes koma kohaga

	2023	2022
Tegevustulud		
Saadud toetused	4427,2	2899,2
Maksud	4600,7	4239,8
Kaupade ja teenuste müük	803,2	703,6
Muud tulud	84,6	64,2
Tegevustulud kokku	9915,7	7906,8
Tegevuskulud		
Tööjõukulud	-4745,9	-4045,2
Majandamiskulud	-2383,8	-2558,6
Antud toetused	-1009,4	-780,7
Põhivara amortisatsioon	-743,9	-590,8
Muud tegevuskulud	-700,8	-471,7
Tegevuskulud kokku	9583,8	-8447,0
Tegevustulem	331,9	-540,2
Finantskulud		
Intressikulud	-105,1	-25,3
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	7,8	0,1
Finantskulud kokku	-97,3	-25,2
Aruandeperioodi tulem	234,6	-565,4

Konsolideerimata rahavoogude aruanne
tuhandetes eurodes koma kohaga

	2023	2022
Rahavood põhitegevusest		
Tegevustulem	331,9	-540,2
Korrigeerimised		
Põhivara amortisatsioon	743,9	590,8
Käibemaksukulu põhivara soetuselt	377,4	133,6
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-907,4	-100,4
Kasum/kahjum põhivara müügist	0	-31,0
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	124,4	110,4
Kokku korrigeeritud tegevustulem	670,2	163,2
Käibevarade netomuutus	21,0	-88,1
Kohustiste netomuutus	72,7	148,3
Kokku rahavood põhitegevusest	763,9	223,4

Rahavood investeerimistegevusest

Tasutud põhivara soetamisel	-2000,3	-497,4
Tasutud osaluste soetamisel	-100,0	-85,0
Laekunud põhivara müügist	0	96,9
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	758,9	46,6
Makstud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-99,7	-135,1

Laekunud intressid ja muu finantstulu	7,8	0,1
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-1433,3	-573,9
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	980,0	650,0
Laenude tagasimaksed	-264,4	-247,4
Kapitalirendikohustiste tagasimaksed	-2,7	-3,8
Makstud intressid	-105,1	-25,3
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	607,8	373,5
Puhas rahavoog	-61,6	23,0
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	826,6	803,6
Raha ja selle ekvivalentide muutus	-61,6	23,0
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	765,0	826,6

Konsolideerimata netovara muutuste aruanne

tuhandetes eurodes koma kohaga

	Akumuleeritud ülejääk	Kokku netovara
Saldo seisuga 31.12.2021	12853,7	12853,7
Varade ümberhindlus	0,6	0,6
Aruandeperioodi puhastulem	-565,4	-565,4
Saldo seisuga 31.12.2022	12288,9	12288,9
Varade ümberhindlus	221,2	221,2
Aruandeperioodi puhastulem	234,6	234,6
Saldo seisuga 31.12.2023	12744,7	12744,7

Lisa 22 Selgitused eelarve täitmise aruande kohta

Eelarve täitmise aruanne on koostatud vallavalitsuse kui juriidilise isiku kohta.

Selgitused ja põhjendused esialgse eelarve ja lõpliku eelarve oluliste vahede kohta

2023. aasta esialgset eelarvet on täiendatud ühe lisaeelarvega kokku 500,9 tuhande euro võrra.

Põhitegevuse tulusid suurendati kokku 389,6 tuhande euro võrra ning likviidsete varade eelarveosa muutus 87,0 tuhande euro võrra. Investeerimistegevuse tulud suurenesid 24,3 tuhande euro võrra.

Füüsilise isiku tulumaksu eelarvet suurendati hea laekumise tõttu ja vajadusega katta tekkinud kulusid, 59,0 tuhande euro võrra.

Kaupade, teenuste müügi eelarve osa suurendati 57,5 tuhande euro võrra. Täiendavalt arvati tuludesse haridusest laekunud omatulud, spordihoone tegevusest saadud lisatulud. Üüri- ja renditulude eelarvesse lisati 32,0 tuhat eurot seoses tervise- ja hoolduskeskuse lisandunud rendilepingutega.

Toetuste eelarvet täiendati toetusfondi täiendavate laekumistega ning sihtotstarbeliste laekumistega kokku 273,1 tuhande euro võrra.

Põhitegevuse kulutusi suurendati kokku 388,4 tuhande euro võrra, peamiselt sihtlaekumiste arvelt.

Investeermistegevuse kulutuste eelarvesse lisati täiendavaid vahendeid 112,5 tuhat eurot.

Ühistegevuseks eraldati täiendavalt 44,7 tuhat eurot, sh. maakonna loomade varjupaiga investeeringu toetus 27,3 tuhat eurot.

Laenuintressideks eraldati seoses euribori muutustega 44,9 tuhat eurot.

Jäätmejaama investeeringuteks planeeriti täiendavalt 79,4 tuhat eurot.

Muu elamu- ja kommunaalmajanduse reale on kantud Ukraina sõjapõgenikele eluruumide korrastamise toetus 20,3 tuhat eurot.

Ambulatoorse teenuste reale on suunatud hoone üürilepingutega seotud kulutused 32,0 tuhat eurot.

Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse investeeringuid vähendati 79,4 tuhat euro võrra vajadusega katta jäätmejaama rajamise täiendavat kulu.

Hallatavate asutuste eelarvetesse planeeriti täiendavalt sihtotstarbelised laekumised ja toetusfondi vahendid.

Teistele omavalitsustele planeeriti täiendavalt lasteaiakoha- ja õpilaskohamaksudeks 24,7 tuhat eurot.

Seoses toiduainete hinnatõusuga planeeriti ka koolitoidule lisaks 21,0 tuhat eurot.

Oluliselt suurensid ka sotsiaalvaldkonna kulutused, millest suurem osa oli seotud erinevate projektitoetustega ning seoses Ukraina sõjapõgenikega laekus riigilt täiendavalt toimetulekutoetusteks 126,5 tuhat eurot.

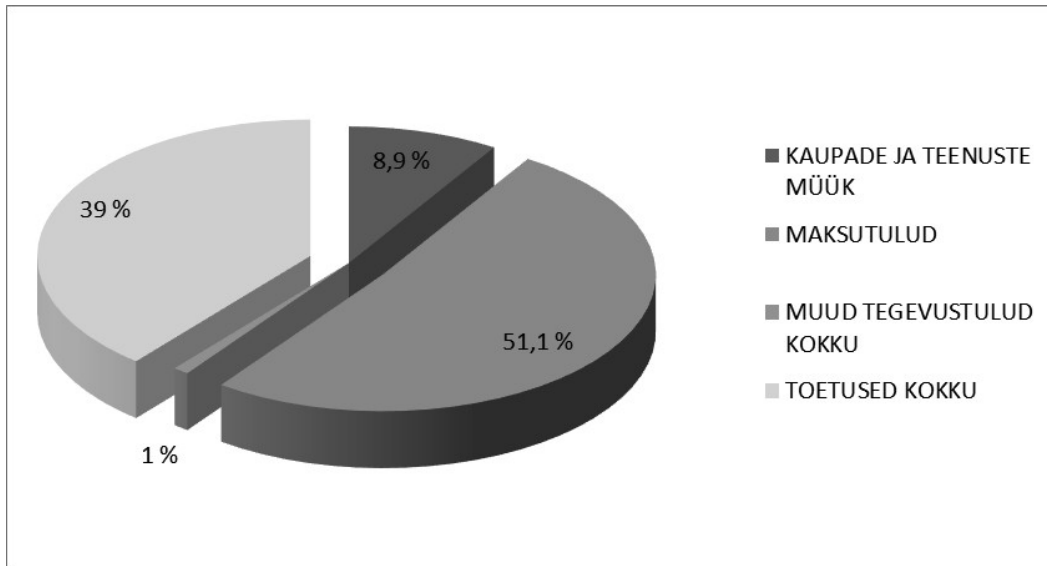
Saarde valla lõplik eelarvemaht oli 2023. aastal koos põhitegevuse, investeermistegevuse ja finantseerimistehingutega 11,7 miljonit eurot (2022. a. 10,1 miljonit eurot).

Selgitused ja põhjendused lõpliku eelarve ja eelarve täitmise oluliste vahede kohta

Saarde valla 2023. aasta eelarve tegelikud põhitegevuse kulud, investeermistegevuse ning finantseerimistehingute väljaminekud kokku olid 11,0 miljonit eurot (2022. a. 8,6 miljonit eurot). Põhitegevuse tulusid laekus planeeritust rohkem 3,6%, põhitegevuse kulusid tehti 8,1 miljoni euro eest, s.o. 3,7% vähem planeeritust. Põhitegevuse kulud moodustasid kogu eelarves kulutatud vahenditest 74,0%, investeermistegevuse kulutused 23,6% ja finantseerimistegevus 2,4%.

Saarde valla eelarve põhitegevuse tulude ja kulude struktuurist 2023. a. annavad ülevaate alljärgnevad graafikud:

Saarde valla eelarve põhitegevuse tegelikud tulud 2023

Põhitegevuse tuludest omavad suurimat osakaalu maksutulud - moodustades 51,1%.

Füüsilise isiku tulumaksu on planeeritust enam laekunud 5,9%, palgasurve tõttu on suurenenud väljamaksed füüsilistele isikutele

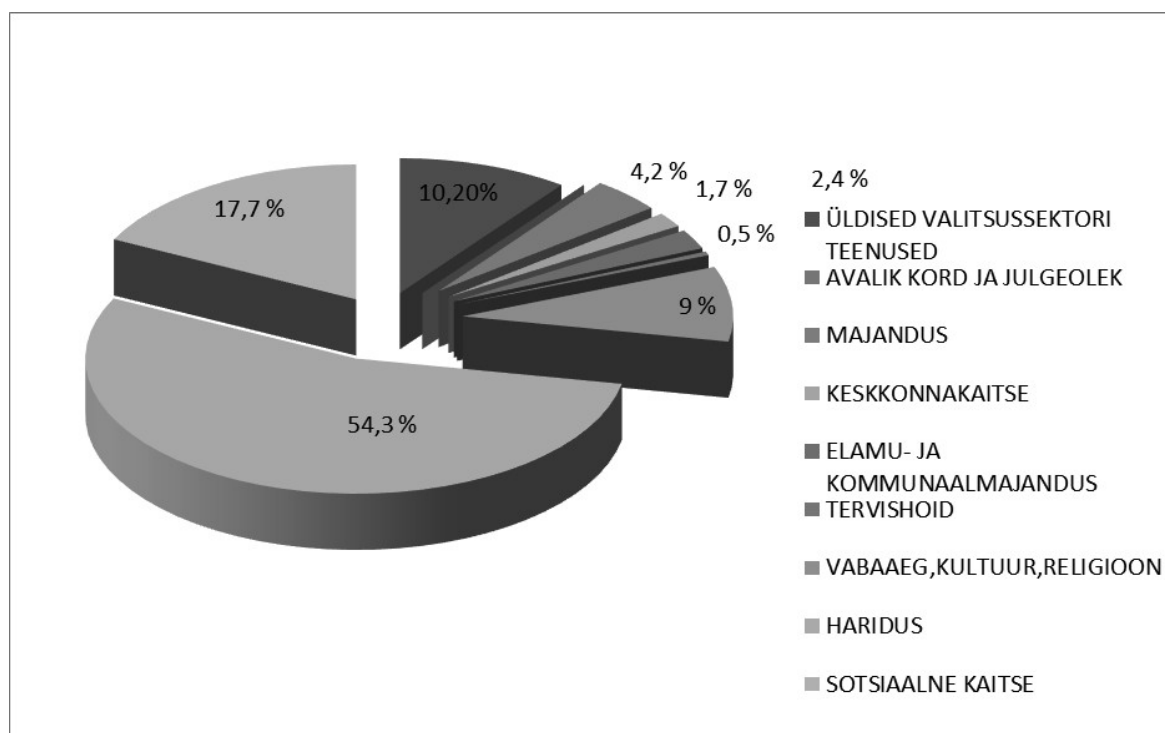
Maamaksu on laekunud 1,6% enam planeeritust.

Teisel kohal põhitegevuse tuludest on mitmesugused tegevustoetused, moodustades 39,0%. Toetuste rühmas on ka riigieelarvest eraldatavad tasandus- ja toetusfond, mis moodustavad põhitegevuse tuludest kokku 36,3%. Sihtotstarbelisi toetusi laekus 2023. aastal 239,8 tuhat eurot.

Kaupade ja teenuste müügitulud moodustasid põhitegevuse tuludest 8,9%. Planeeritust laekus eelpool nimetatud tulusid 0,6% enam. Enam laekus haridusasutuste tulusid, sporditegevusest ja kultuuriasutustelt.

Muud tegevustulud moodustasid põhitegevuse tuludest 1,0%. Keskkonnakasutusest laekus tulusid planeeritust 54,0 tuhat eurot enam. Esmakordselt laekus vallale maismaatuulikute keskkonnahäiringu hüvitis. Muude tulude laekumistes kajastuvad täitemenetlustest saadavad laekumised ning kindlustushüvitised.

Saarde valla eelarve põhitegevuse tegelikud kulud 2023

Eelarve põhitegevuse kuludest moodustavad kõige suurema osa jätkuvalt kulud haridusele – 54,3% (2022. aastal 52,1%).

17,7% põhitegevuse kuludest kasutati sotsiaalseks kaitseks (eelmisel perioodil 16,5%).

Üldised valitsussektori teenused moodustasid põhitegevuse kuludest 10,2%(eelmisel perioodil 10,3%).

Vabaajale, kultuurile ja spordile kulutati põhitegevusest 9,0 %(eelmisel perioodil 10,0%).

Majandusele, keskkonnakaitsele ning elamu - ja kommunaalmajandusele kulutati põhitegevusest kokku 8,3% (2022. aastal 10,9%).

Laenuintresside, elamumajanduse haldamise, Kilingi-Nõmme Spordihoone, Lähkma külakeskuse eelarve ülekulu on kaetud omavahendite ülelaekumiste arvelt. Surju Kooli ja perede ja laste sotsiaalse kaitse eelarvete ülekulu on kaetud laekunud sihtotstarbeliste vahenditega.

Planeeritud vahendeid jäi kasutamata 681,2 tuhat eurot, millest 340,4 tuhat eurot olid investeeringuteks planeeritud vahendid.

Põhitegevuses jäi majandamiskulude osas vahendeid üle eelkõige energiahindade odavnemise tõttu. Tööjõukulude jääki põhjustasid muudatused kaadrite koosseisus.

Investeeringuteks planeeritud vahendeid jäi kasutamata Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse hoone renoveerimisel 106,9 tuhat eurot, kuna ehitushange osutus odavamaks.

Teede investeeringute vahendeid jäi kasutamata 67,9 tuhat eurot seoses Kaskealuse silla renoveerimise edasilükkumisega 2024.aastasse. Veevarustuse eelarves lükkus hajaasustuse vahendite kasutamine 25,8 tuhande euro ulatuses 2024.aastasse. Osa investeeringuteks eraldatud vahenditest kvalifitseerus põhitegevuse kulutusteks või lükkus edasi.

Kasutamata sihtotstarbelisi vahendeid viidi üle järgmise perioodi eelarvesse kokku 67,6 tuhat eurot.

Eelarve täitmise aruandes ja raamatupidamise aastaaruande muudes põhiaruannetes ja lisades esitatud vastava nimetusega arvnäitajate vaheline võrdlus

Saarde valla eelarve on tekkepõhine.

Põhitegevuse tulude eelarve kokku on **8996,7** tuhat eurot, mis on saadud järgmiselt:

Tegevustulud kokku	9915,7	Lisa 21 tulemiaruanne
Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-907,4	Lisa 21 rahavoogude aruanne
Riigikogu Kantseleilt valimisteks	-11,6	Lisa 12 saadud toetused

Põhitegevuse kulude eelarve täitmise osa kokku on **8144,1** tuhat eurot, mis saadud järgmiselt:

Põhitegevuse kulud kokku	9583,8	Lisa 21 tulemiaruanne
Põhivara amortisatsioon	-743,9	Lisa 21 tulemiaruanne
Käibemaksu kulu põhivara soetuselt	-377,4	Lisa 21 rahavoogude aruanne
Antud sihtfinants. põhivara soetuseks	-124,4	Lisa 21 rahavoogude aruanne
Perioodikuludesse suletud investeeringud	-164,5	
Puhkusereserv	-17,9	
Riigikogu Kantseleilt valimisteks	-11,6	Lisa 12 saadud toetused

Eelarve investeerimistegevuse kulud kokku on **2594,1** tuhat eurot, mis tuleneb järgnevast:

Varade soetus ja parendus kokku konso-
lideerimata

	1722,7	
Käibemaksu kulu põhivara soetuselt	377,4	Lisa 21 rahavoogude aruanne
Makstud sihtfinants.põhivara soetuseks	124,4	Lisa 21 rahavoogude aruanne
Makstud osaluste eest	100,0	Lisa 21 rahavoogude aruanne
Makstud intressid	105,1	Lisa 21 rahavoogude aruanne
Perioodikuludesse suletud investeeringud	164,5	

Finantseerimistegevuse kulud kokku **267,1** tuhat eurot, mis on saadud järgmiselt:

Kapitalirendi- ja laenude tagasimaksed	267,1	Lisa 21 rahavoogude aruanne
--	-------	-----------------------------

Reservfond moodustatakse ettenägematute kulude katteks.

Reservfondist raha eraldamine toimub vallavalitsuse korralduse alusel.

2023. aasta reservfondi suuruseks oli **55 000** eurot.

Reservfondi kasutamine 2023 eurodes

1. Vallavalitsusele vapimärkide rahalisteks autasudeks	1450
2. Teede ja tänavate korrashoiuks suurenenud talvise teede hooldusega	44 870
3. Spordiklubidele spordiveteranide koondise toetuseks	200
4. Sporditegevusele discgolfi sportlase välisturniiri osaluseks	500
5. Seltsitegevuseks Ristiküla Külaseltsile, Tali külaseltsile, Saarde Saunaklubile, Tihemetsa Kogukonnale ning naiskoorile "Kanarbik" projektide omaosaluseks ja ürituste korraldamiseks	6980
6. Usuasutustele Saarde kogudusele elektrigeneraatori soetuse osaluseks	1000
Kokku reservfondist suunamine:	55 000
Reservfondi jääk	0

Allkirjad majandusaasta aruandele

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande on koostanud Saarde Vallavalitsus.

Aruande juurde kuulub sõltumatu vandeaudiitori aruanne ning Saarde Vallavalitsuse otsus aruande heakskiitmise kohta.

Vallavanem

12.06.2024